

Møte onsdag den 4. februar 2009 kl. 10

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 47):

1. Spørretime
  - muntlig spørretime
  - ordinær spørretime

Presidenten: Fra Kristelig Folkepartis stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Ingebrigt S. *Sorffonn* fra og med 4. februar og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Knut Arild *Hareide*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Representanten Torbjørn Røe Isaksen vil framsette et representantforslag.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [10:01:23]: På vegne av representantene Erna Solberg, Torbjørn Røe Isaksen, Sonja Irene Sjøli og Jan Tore Sanner har jeg den glede å fremme et representantforslag om likestilling av private og offentlige tilbydere av pleie- og omsorgstjenester.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:01:48]

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Liv Signe Navarsete
- statsråd Erik Solheim
- statsråd Helga Pedersen

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Erna Solberg.

Erna Solberg (H) [10:02:24]: Jeg tillater meg å stille spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

Norsk fiskerinæring har akutte problemer grunnet finanskrisen. Kjøpersiden har ikke tilstrekkelig tilgang til kreditt. Varskoropene langs kysten, særlig i Nord-Norge, er mange. Troms Folkeblad hadde på førstesiden sin den 30. januar overskriften:

«Fiskerinæringa skjelver»

Fiskeribladet *Fiskaren* brukte samme dag beskrivelsen: «På kanten av stupet»

Det blir nå meldt om fiskebruk som sier nei til mer torsk, og at det ikke er noen drahjelp å få fra myndighetene. Etterspørselssiden er én ting. Vi kan ikke gjøre så mye med at det kanskje er noen som ikke har råd til å kjøpe norsk fisk i Europa, men vi kan gjøre mye mer for å sørge for at likviditeten – pengene – følger fisken. Jeg har som bergenser lyst til å si at dette har vi klart fra 1500-tallet, og det er jo betenkelig at vi med en fiskeriminister fra Finnmark for øyeblikket ikke klarer å få det til.

Vi har fått utallige rapporter på at krisepakken ikke holder for å holde vinterfisket i gang. Lofotfisket er på vei til å stoppe opp fordi ingen vil ha fisken, og situasjonen er prekær mange steder.

Mitt spørsmål til fiskeriministeren er: Hva har hun tenkt å gjøre med dette? Hvordan har hun tenkt å sikre at ikke lysene blir slukket, og sikre at fisken blir tatt? Vi opplever den største stillstanden for norske fiskerier på 20 år.

Statsråd Helga Pedersen [10:04:07]: Det vi nå ser, er at den globale finanskrisen også slår inn i fiskerinæringen. Det er helt åpenbart at det er en fortvilet situasjon for dem som blir rammet, ikke minst for den minste kystnære flåten som må fiske når fisken er tilgjengelig, og for manges vedkommende er det nå. Den begrensningen i mottak av fisk som vi når ser spesielt i Nord-Norge, skyldes dels en svikt i markedene, men også svikt i tilgangen på kreditter og kapital. I denne situasjonen har Fiskeri- og kystdepartementet en løpende dialog med næringen. Vi vurderer veldig nøye de forslagene som har kommet fra næringen. Det vil vi også gjøre i fortsettelsen, og mange av de kravene som næringen har framstilt, har vi også kvittert ut.

Det som har vært en hovedproblemstilling for fiskerinæringen, er tilgang på garantier. Et krav fra fiskerinæringen var at man måtte øke garantiene til Innovasjon Norge, slik at man kunne videreføre og utvide den avtalen Innovasjon Norge har med fiskesalgslagene, fordi det er veldig viktig for å få omsetningen av fisk til å gli i denne situasjonen. Det kom i tiltakspakken i forrige uke. Mens vi står her, pågår det nå dialog, diskusjoner og møter mellom Innovasjon Norge og salgslagene om den nye avtalen. Jeg forutsetter at den vil tre i kraft om kort tid og være klar til å settes i verk når Stortinget vedtar tiltakspakken i neste uke. Det vil være et veldig viktig bidrag for å få ting til å gli.

Etter at tiltakspakken kom, varslet fiskerinæringen at det her var behov for ytterligere bevilgninger til Innovasjon Norge. Det er for tidlig å si om de rammene Innovasjon Norge i dag har, er tilstrekkelig eller ikke. Dersom det skulle vise seg at Innovasjon Norge ikke har nok penger, er selvfølgelig det et spørsmål vi må komme tilbake til, men det er det umulig å si noe eksakt om i dag.

Erna Solberg (H) [10:06:16]: Jeg føler grunn til å minne fiskeriministeren om at vi snakker om fersk fisk. Det er grenser for hvor lenge man kan vente. Det er en se-

songbetont næring. Det er nå – i denne måneden og i begynnelsen av mars – at mesteparten av norsk fiskerinæring som driver med villfanget fisk, tjener hovedtyngden av pengene sine i løpet av et år. Det betyr at det er begrenset tid for å vente og se, og for fortsatt dialog. Næringen har stilt spørsmål til myndighetene om dette helt siden før jul, og det er klart slått fast at det som kom i tiltakspakken, ikke er godt nok til å sikre at det blir hentet opp fisk, at den kan leveres til mottakene og leveres til markedet.

Da er mitt spørsmål til statsråden: Har hun så god tid at hun kan vente ytterligere, eller kan hun garantere nå at disse tiltakene kommer raskt, slik at vi ikke opplever at tiden for Lofotfisket faktisk er over før fisket får begynt, fordi man ikke får levert fisken etterpå?

Statsråd Helga Pedersen [10:07:16]: Jeg vil veldig sterkt understreke at Regjeringen overhodet ikke har noen vente og se-holdning i forhold til fiskerinæringens behov. Derfor har vi også fått på plass økte rammer til garantier i Innovasjon Norge, som har vært et hovedkrav for fiskerinæringen. Men fiskesalgslagene og Innovasjon Norge må nødvendigvis få den tiden de trenger til å bli enige om hvordan en ny avtale skal se ut. Dersom det skulle vise seg at det er for lite penger i systemet når den avtalen er ferdig, må vi komme tilbake til saken. Men pr. i dag har vi ikke informasjon om at rammene er for små.

Så vil jeg også vise til at vi har innfridd andre krav som fiskerinæringen har kommet med. I høst styrket vi Innovasjon Norges lavrisikolåneordninger betraktelig, etter ønske fra fiskerinæringen. Det er en type ordning som fiskerinæringen er storforbruker av. Da Regjeringen la fram sine pakker i høst, meldte også fiskerinæringen tilbake at det også var behov for høyrisikolåneordninger. Det ble kvittert ut i den tiltakspakken som Regjeringen la fram i forrige uke.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Torbjørn Hansen.

Torbjørn Hansen (H) [10:08:33]: Frustrasjonen med Regjeringen er stor langs kysten. Man opplever at Regjeringen er lite oppdatert, og at man somler med tiltak.

Da man ble klar over krisen i eksportindustrien før jul, kom det tiltak som både næringen og de politiske myndigheter var enige om. Det var store tiltak. Det var 50 milliarder kr i økte GIEK-rammer. Det var 50 milliarder kr i lån til Eksportfinans, og det var milliarder av kroner til Innovasjon Norge.

Vi har altså et helt fiskeridepartement til å følge opp fiskerinæringen, og næringen ber ikke om mye. Det er små budsjettposter, og det er mindre justeringer av eksisterende virkemidler. To av kravene som fiskerinæringen kommer med, er følgende: Eksportfinansieringsordningen må utvides slik at den kan brukes til å finansiere utenlandske fiskekjøp, og den statlige egenrisikoen i Tapsfondet til Innovasjon Norge må utvides til 75 pst. – konkrete og enkle tiltak. Hvorfor tar ikke Regjeringen i bruk disse åpenbare tiltakene for å styrke fiskerinæringen under finanskrisen?

Statsråd Helga Pedersen [10:09:35]: Jeg skjønner forferdelig godt den frustrasjonen som er i fiskerinæringen, spesielt blant de fiskerne som nå opplever at de ikke får levert fisk, når tilgjengeligheten til fisk er veldig god. Men vi har kommet næringen i møte. Vi har vurdert alle tiltakene som har kommet, og vi har også kvittert ut flesteparten av de tiltakene som næringen har bedt Regjeringen om å komme med.

Når det gjelder GIEK, er det slik at det er GIEK Kredittforsikring som forsikrer kreditt av fiskeeksport. De har en ramme på 20 milliarder kr. 53 pst. av dette går til fiskerinæringen. Det er klart at det har avhjulpet situasjonen for fiskeeksporten. Garantirammer til Innovasjon Norge er noe som vi også har kvittert ut. I tillegg øker vi også føringstilskuddet og gir bevilgninger til markedsføringstilskudd, som også har vært krav fra næringen.

Så skal vi i fortsettelsen gå gjennom de tiltakene som næringen kommer med forslag om. Når det gjelder eksportfinansiering og flere ordninger her, var det et møte mellom næringen og de berørte departementene i forrige uke. Vi går nå gjennom de forslagene som næringen kom med. Men her må vi bare passe på at vi ikke legger ting på bordet som gjør at vi i det bestes tjeneste gjør noe som er i strid med internasjonale handelsregelverk, og i neste omgang straffer næringen hardere enn ... (presidenten avbryter)

Presidenten: Øyvind Korsberg – til oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:11:10]: Jeg tror at næringen nå trenger handling og ikke flere møter med departementet og andre etater. Det er konkrete forslag som må til for å løse denne situasjonen.

Nå er det slik at næringen har kommet med en rekke forslag over lang tid. Senest i midten av januar kom man med sine krav. Regjeringen har jo lagt fram noen forslag, som er bra nok, men de har ikke virket godt nok. Det var nok en stor skuffelse den 26. januar når de totale pakkene ikke var på plass.

Vi har gjentatte ganger tatt opp situasjonen i fiskerinæringen i denne salen og i andre fora, men har møtt liten forståelse fra fiskeriministeren. Så jeg vil egentlig bare spørre fiskeriministeren: Når skjønte hun at det var en krise i fiskerinæringen?

Statsråd Helga Pedersen [10:12:09]: Da den globale finanskrisen slo inn over verden i fjor høst, var det åpenbart at den også ville få konsekvenser for alle næringer som eksporterer varer fra Norge til utenomverdenen. Jeg har hele tiden sagt at vi må forvente at 2009 blir et veldig tøft år for kysten. Regjeringen har svart med tiltak som skal avhjelpe omsetningen av fisk. Det vil vi også gjøre i fortsettelsen. Vi skal gjøre det vi kan. Men samtidig er det slik at uansett hva Regjeringen kommer med av tiltak, vil fiskerinæringen fortsatt merke konsekvensene av krisen.

Når det gjelder garantirammer, spilte næringen inn – før tiltakspakken ble presentert – at behovet var 400 mill. kr, inklusiv de rammene man allerede hadde fra før. Det har

Regjeringen kvittert ut med de bevilgningene som kom i forrige uke. Etter at tiltakspakken ble lagt fram, sa næringsen at det var et ytterligere behov for 700 mill. kr. Det er veldig tungt registrert. Men de tilbakemeldinger (presidenten avbryter) vi har fått fra Innovasjon Norge så langt, tilsier ikke at det pr. i dag er mangel på penger (presidenten avbryter). Det er noe som vi eventuelt må ta stilling til dersom det viser seg at det er tilfellet.

Presidenten: Presidenten vil understreke at taletiden må overholdes.

Jeg har fått meg en ekstra høyttaler, slik at det nå er mye lettere å høre når innleggene slutter! For øvrig vil jeg minne om hva den kjente komponisten Stravinsky en gang sa: De fleste musikkstykker slutter altfor lenge etter at de er ferdige. (Munterhet i salen)

Statsråd Helga Pedersen [10:13:39]: Det var ikke en kompliment, president!

Presidenten: Jan Sahl – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Sahl (KrF) [10:13:46]: Dette er ikke musikk. Det er alvor!

Jeg har merket meg at ministeren flere ganger har brukt ordene «kvittert ut». I et intervju på TV 2-nyhetene i går kveld hørte vi litt om situasjonen for fiskerne i Napp i Lofoten. Flere har permittert ansatte. Noen er allerede konkurs. Representanter for fiskerinæringen sa: Det virker som om hun ikke bryr seg, at hun ikke følger med i næringen. Vi har rett og slett ikke en fiskeriminister. Dette var fiskernes uttalelse. Så svarte ministeren: Regjeringen kan ikke gi noen garantier – det er et direkte sitat. Og videre: Jeg oppfatter ikke at næringen har bedt om en krisepakke som sådan.

Er det fiskeri- og kystministerens oppfatning at næringen ikke har bedt om en krisepakke når brukene er stengt, båtene ligger ved land, og det ikke er føringstilskudd for å få fisken nordover til filetfabrikkene?

Statsråd Helga Pedersen [10:14:40]: Jeg har veldig stor forståelse for den fortvilelse og frustrasjon som de som rammes av finanskrisen, nå føler. Likevel vil jeg ta avstand fra en beskrivelse som sier at jeg som fiskeriminister ikke bryr meg om det. Selvfølgelig gjør jeg det. Departementet følger situasjonen fra dag til dag. Jeg har hatt møter med næringen – jeg skal ha møte med næringen i dag – jeg snakker med aktører fra næringen i telefonen hver dag. Vi har vært veldig opptatt av å lytte til de forslagene som næringen har kommet med, og mange av dem er også kvittert ut. Så skal vi vurdere nye tiltak, sette inn nye tiltak etter hvert som det er behov for det, for fiskerinæringen som for andre næringer.

Det er klart at jeg har registrert de ønskene som er kommet fra næringen om garantier. Det har man fått. Dersom det viser seg at det ikke er nok, må vi komme tilbake til det. Så garantirammer har næringen fått, men jeg kan ikke gi garantier for at fiskerinæringen ikke blir berørt av situasjonen.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:16:01]: Tiltakspakken ligger til behandling i Stortinget nå, og finanskomiteen er i disse timer og dager i gang og arbeider med den og hører bl.a. fiskerinæringen.

Jeg er i og for seg enig i at det har vært noe uklart hva det er fiskerinæringen trenger. Det er litt uklare og ulike signaler, men det som det synes å være stor enighet om, er at det trengs tiltak utover det som ligger på bordet i dag.

Nå er det slik at denne salen skal behandle tiltakspakken fredag den 13. februar. Det er en anledning til å gjøre det som må gjøres. I denne sammenheng synes jeg det er åpenbart at det trengs ytterligere kredittrammer, garantirammer, for lån for å finansiere likviditetsflyten i verdikjeden i fiskerinæringen. Det krever på grunn av usikre tider, bl.a. i markedene, tapsavsetninger.

Er fiskeriministeren innstilt på å kunne gi slike signaler, bl.a. til sitt eget flertall i Stortinget, om at en kan gjøre tilpasninger i denne tiltakspakken som gjør det mulig å imøtekomme og løse disse problemene på kort sikt? Fredag den 13. bør ikke være fredag den 13. i negativ forstand for fiskerinæringen.

Statsråd Helga Pedersen [10:17:10]: I den tiltakspakken som Stortinget skal behandle neste uke, ligger det veldig viktige tiltak for fiskerinæringen som avhjelper omsetningen av fisk. De økte garantirammene og også tapsavsetningene til Innovasjon Norge er et svært viktig bidrag til det. Det at man der har foreslått å øke tapsavsetningene til 320 mill. kr, gjør at Innovasjon Norge kan gå inn og ta større risiko. Det har også vært et svært viktig budskap fra fiskerinæringen.

Så har jeg løpende kontakt med mine kolleger i Regjeringen. Jeg har også daglig kontakt med våre representanter på Stortinget for at vi fra dag til dag skal ha god oversikt over hvordan det går i næringen, hva behovene er. Regjeringen er selvfølgelig innstilt på at vi skal sette inn de tiltakene som er nødvendige, når det er nødvendig.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke i dag kan stå her på talerstolen og love verken millioner eller milliarder, men vi er veldig opptatt av å lytte til næringen og de forslagene som kommer derfra.

Presidenten: Vi går over til neste hovedspørsmål.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:18:29]: Mitt spørsmål går til fiskeri- og kystministeren.

Som man har vært inne på tidligere i dag, har den globale finanskrisen rammet også fiskerinæringen med full kraft. Det er et problem som har vært tatt opp med statsråden over lang tid i ulike fora, både i denne salen og andre plasser. Svaret fra statsråden har hele tiden vært at man følger situasjonen nøye og vurderer å komme med ulike tiltak. Mange hadde vel forventet at man skulle finne noen løsninger 26. januar. De tiltakene som kom der, var, som jeg sa tidligere, for så vidt bra, men de imøtekommer ikke

de utfordringene som næringen står overfor, og er for lite målrettet.

Det som er situasjonen i dag, er at det er nesten full stopp i mottak og omsetning av fisk, spesielt torsk, som er inne i hovedsesongen. Man opplever permitteringer, oppsigelser og konkurser, og det får alvorlige og langsiktige økonomiske konsekvenser, både for flåteleddet, for industrien og ikke minst for alle de lokalsamfunnene langs kysten som blir rammet. Situasjonen krever at det blir en løsning, spesielt nå, i og med at det er midt i torskefisket – og før torsken svømmer sin vei. Jeg tror ikke torsken har tenkt å vente på at denne regjeringen skal komme med sine løsninger.

Nå er det jo sånn at næringen har kommet med en rekke innspill til Regjeringen i denne saken, men lite av det har blitt fulgt opp. Da er spørsmålet: Hva vil Regjeringen gjøre konkret for å sikre kreditt- og pengeflyten i fiskerinæringen?

Statsråd Helga Pedersen [10:20:16]: For det første er det vel ingen uenighet om virkelighetsbeskrivelsen her. Den globale finanskrisen er alvorlig, og den får også nå konsekvenser for fiskerinæringen. Det er helt åpenbart at det rammer både bedrifter og lokalsamfunn veldig hardt.

Regjeringen har i den tiltakspakken som ble lagt fram forrige uke, økt rammene til Innovasjon Norge, bl.a. etter veldig sterke innspill fra fiskerinæringen. Vi har økt høyrisikolånordningene for å bedre kapitaltilgangen, og ikke minst har vi økt garantirammene. Det gir rom for Innovasjon Norge og fiskesalgslagene til å inngå nye garantiavtaler som vil gjøre omsetningen av fisk enklere. Aktørene sitter nå og diskuterer hvordan en slik avtale skal se ut, og jeg forutsetter at den vil være raskt på plass. Men uansett hvor raskt Regjeringen har jobbet, og uansett hvor effektive Innovasjon Norge og fiskesalgslagene nå er når det gjelder å komme fram til en ny avtale, så kan de nødvendigvis ikke begynne å bruke de pengene før Stortinget har vedtatt tiltakspakken, og det skjer i neste uke. Men arbeidet med å sette pakken i verk er i full gang.

Så vil jeg vise til at Regjeringen også har økt rammene til GIEK betraktelig. Det har også hatt betydning for GIEK Kredittforsikring, som jo kredittforsikrer fisk. 53 pst. av deres portefølje går til fisk. Utover det har vi også bevilget penger til føringstilskudd og til markedsføringstilskudd, noe som har vært et krav fra fiskerinæringen, i tillegg til konjunkturskatteletteordningen, som også er treffsikker overfor fiskerinæringen.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:22:06]: Jeg takker statsråden for svaret. Vi er nok enige om virkelighetsbeskrivelsen av den alvorlige situasjonen som fiskerinæringen står overfor, og de konsekvensene det kan få. Det vi ikke har den samme oppfattelsen om, er hvilke typer løsninger det er mulig å få til. Statsråden viser hele tiden til det som er lagt fram av tiltak bl.a. gjennom Innovasjon Norge og økte rammer, men det er ikke nok for å sikre denne næringen stabile og gode rammevilkår framover. Næringen er i en akutt krise. Det har ikke manglet på innspill verken fra organisasjonene, enkeltbedrifter eller lokalsamfunn langs

kysten for å finne løsninger. Men det er løsninger statsråden tydeligvis ikke ønsker å gi signaler om kommer. Nå skal det jo legges fram en ny pakke mandag. Kan statsråden garantere at det i den pakken også vil være tiltak for fiskerinæringen?

Statsråd Helga Pedersen [10:23:14]: Når det gjelder de økte garantirammene som Innovasjon Norge har fått, er den tilbakemeldingen vi har fått så langt, at innenfor de midlene er det rom for å innføre gode avtaler og få en videreføring og utvidelse av de avtalene som salgslagene har med Innovasjon Norge. De avtalene holder salgslagene og Innovasjon Norge på med å jobbe med nå. Når de er ferdige med det, må man, dersom det skulle vise seg at man ikke får til tilfredsstillende avtaler innenfor de rammene, selvfølgelig komme tilbake til saken. Men vi har altså ikke informasjon pr. i dag om at det her er for knapt med midler.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Tord Lien.

Tord Lien (FrP) [10:24:11]: Det er mulig statsråden klarer å overbevise media om at hun er handlekraftig, men jeg tviler på at hun klarer å overbevise skreien om at den skal være i Norskehavet inntil Regjeringen får gjort noe med denne saken.

To lokalsamfunn i Nordland, Træna og Røst, tar imot så mye fisk de klarer. De kunne ha tatt imot mer, men kraftforsyningen i regionen er av en slik art at de ikke klarer å produsere mer enn de gjør i dag. Dette er en situasjon som statssekretær Stubholt i Olje- og energidepartementet i Helgelands Blad den 27. januar har beskrevet som uheldig og ulykkelig. Denne situasjonen bidrar til at man ikke får landet så mye fisk i området som man ellers kunne ha gjort. Da er spørsmålet mitt til statsråden: Vil statsråden ta initiativ for å få løst denne saken nå i forbindelse med finanskrisepakken, slik at man kan bidra til at denne situasjonen ikke gjentar seg vinteren 2010?

Statsråd Helga Pedersen [10:25:13]: Det er helt åpenbart at det i tillegg til de finansielle virkemidlene man har, de verktøyene vi har for å hjelpe fiskerinæringen, også er viktig med infrastruktur. Det handler om vei, det handler om bane, det handler om fiskerihavner og farleier. Det er områder som alle fikk et svært løft i den tiltakspakken som ble lagt fram i forrige uke. Så handler det også om infrastruktur som bredbånd, der Regjeringen også har gjort et løft, og selvfølgelig også om strømforsyning. Det har jeg tillit til at Olje- og energidepartementet har oppmerksomheten rettet mot og jobber med. Utover det kan ikke jeg stå her og gi noen løfter og garantier om hvilke enkelttiltak når det gjelder strømforsyning og infrastruktur, Regjeringen vil komme med i framtiden.

Presidenten: Ivar Kristiansen – til oppfølgingsspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [10:26:19]: Siden lenge før jul har en samlet fiskerinæring hatt ett hovedkrav, og det går på eksportgarantier. Dette er ikke på plass. En samlet fiskerinæring har gang på gang gjentatt at det er det som må på plass, at man må unngå at en næring som eksporterer 94 pst. av sin produksjon, ikke ramler helt ut av markedet, at ikke produksjonen ligger rundt omkring på norske kaier i tiden som kommer. Vil statsråden nå sørge for at denne eksportgarantiordningen kommer på plass, eller vil hun ikke sørge for det? Mottakskapasiteten er nå redusert med over 50 pst. Bruk etter bruk stenger nå. I dag stenger eksempelvis ærverdige J. M. Nilsen på Andøya. Jeg tror en samlet norsk fiskerinæring har forståelse for at det tidvis er belastende å være nestleder i Det norske Arbeiderparti, men jeg tror det nå er behov for at vi får en fiskeriminister som tar høyde for alvoret i dagens situasjon.

Statsråd Helga Pedersen [10:27:25]: Jeg kan forsikre om at både nestlederen i Arbeiderpartiet og fiskeriministeren tar situasjonen i fiskerinæringen på største alvor. Fiskerinæringen har foreslått flere tiltak for å møte den situasjonen som næringen nå står overfor. Det er lavrisikolåneordningene i Innovasjon Norge, der det har vært en formidabel økning, det er høyrisikolåneordningene, som også er kraftig økt, og som vil avhjelpe situasjonen i fiskerinæringen, og det er garantiordningen, der fiskerinæringen sa at den hadde et behov for 400 mill. kr, inklusiv de rammene den allerede hadde. Det ble kvittert ut i tiltakspakken i forrige uke. Så er det, etter at tiltakspakken ble presentert, spilt inn et ønske om ytterligere 700 mill. kr, og der sier jeg: Nå må vi se hva Innovasjon Norge får til innenfor de rammene de har. Så langt har ikke de spilt inn behov for mer penger. Gjør de det, får vi komme tilbake til saken da. Næringen har også bedt om føringstilskudd/markedsføringstilskudd. Det er også ting som Regjeringen har kvittert ut.

Presidenten: Jan Sahl – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Sahl (KrF) [10:28:32]: Når det gjelder tiltakspakken, kan det se ut som om regjeringspartiene har glemt primærnæringene, for både fiskeri og landbruk sitter med sterke krav til ting som må etteroppfylles i krisepakken. Men når Fiskeribladet melder om at vi er «på kanten av stupet», får vi legge polemikken til side. Så skal jeg være veldig konkret i spørsmålene, for nå behandles jo denne tiltakspakken i Stortinget, og da er det to ting som er viktig. Den ene nevnte Ivar Kristiansen nettopp, det som gikk på eksportgarantier. Men det er viktige tiltak som skal til på kaikanten, som ministeren allerede har vært inne på. Mitt spørsmål er da: Vil representantene fra regjeringspartiene i finanskomiteen nå få anledning til å øke kredittgarantien og legge inn mer penger til føringstilskudd, slik at fiskerne kan gå lysere tider i møte og fiskekjøperne kan åpne brukene sine igjen?

Statsråd Helga Pedersen [10:29:42]: Jeg vil bare minne om at vi har to historiske landbruksoppgjør bak oss, bare sånn at det er sagt.

Når det gjelder føringstilskuddene, så har vi økt dem. Det gjorde vi i forrige uke, og jeg er villig til å øke ordningene ytterligere. Det skal vi komme tilbake til i løpet av denne uken. Det næringen er opptatt av, er ikke bare størrelsen på føringstilskuddet, men også innretningen på det, og der er jeg innstilt på at vi skal imøtekomme det som spesielt Råfisklaget har bedt om.

Når det gjelder eksportgarantier, har vi økt rammene. Det nyter næringen godt av. Så har de spilt inn at man trenger å innrette ordningene på en annen måte. Det har det vært møter om. Det er ting som vi holder på å gå gjennom. Vi vurderer tiltak, men vi må være helt sikre på at de tingene vi gjør overfor fiskerinæringen, ikke fører til at man blir straffet av internasjonalt handelsregelverk. Det må vi være grundige på, ellers gjør vi næringen en bjørnetjeneste.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:30:57]: Jeg ønsker å stille et spørsmål til miljø- og utviklingsministeren.

Regjeringen sier at vi skal være et foregangsland i klima- og miljøpolitikken. Vi har noen forpliktelser når det gjelder utslippsreduksjoner: Vi skal ligge 1 pst. over 1990-nivået i 2012. Det er vår forpliktelse i Kyotoprotokollen. Men det som er situasjonen i dag, er at vi ligger 11 pst. over. Utslippene våre har økt, og ikke gått ned, de siste årene. Så er det også slik at Regjeringen har skjerpet sine egne forpliktelser. De sier at vi i gjennomsnitt, fra 2008 til 2012, skal ligge 9 pst. under forpliktelsene våre i Kyotoprotokollen. Vi skal altså enda mer ned, og ikke opp.

På spørsmål om hvordan vi skal gjøre dette, sier Regjeringen at det skal vi gjøre gjennom en kombinasjon av nasjonale tiltak og kvotekjøp. Men en betydelig del skal skje her hjemme, står det i klimameldingen. Situasjonen er imidlertid slik at det i 2008 ikke ble kjøpt kvoter, og vi ser også ut fra prognoser fra Regjeringen, som ble lagt fram i forrige måned, at med dagens virkemidler i Norge vil samtlige sektorer med unntak av petroleumssektoren ha økning i utslippene fram til 2020. Utslippene øker, og vi skal redusere. Det kan gjøres enkelt ved at vi kjøper oss fri, men det vil bryte med Regjeringens politikk. Mitt spørsmål er: Når vi nå er ett år inne i perioden for Kyotoprotokollen, hva vil ministeren foreta seg for å sørge for at Norges forpliktelser blir holdt?

Statsråd Erik Solheim [10:33:01]: Jeg og Regjeringen deler spørrerens bekymring for hvordan vi skal få i gang alle de tiltakene som vil være nødvendige for å nå de målene som Stortinget har fastsatt i klimaforliket. Derfor har vi også bedt Statens forurensningstilsyn om å snu hver stein og gå gjennom samtlige områder for å se hva potensialet for reduserte utslipp er, og hvordan det kan oppnås. Hva kan oppnås på industri? Hva kan oppnås på oljevirk-somhet? Hva kan oppnås på transport? Og hva kan oppnås på energi i bygg? Det er på disse hovedsektorene vi må nå utslippsmålene. Vi ønsker å få på bordet hva som

er mulig å gjøre, og hva som er kostnadene ved det, slik at Stortinget får en meny der man kan velge mellom de ulike tiltakene.

Hvis Norge og verden skal nå de målene vi ønsker å sette oss i København – EU har nå gått ut med 30 pst. reduksjon, Norge har sagt at om lag 20 pst., innenfor rammen på 30 pst., skal tas hjemme – må vi ha en teknologisk revolusjon. Det ene store spørsmålet vi må stille oss, er: Hva kan vi gjøre for å drive fram den teknologiske endringen av vårt næringsliv som er nødvendig for å få dette til? Det dreier seg om to ting: Det ene er hvordan vi raskest mulig kan få tatt i bruk den teknologien som allerede finnes, for mye lønnsom teknologi blir ikke tatt i bruk, f.eks. energieffektiviseringsiltak. Det var også en viktig grunn til at dette er et hovedområde i Regjeringens grønne krisepakke: å få tatt i bruk den teknologien som allerede finnes, og få gjort det nå, slik at vi får utslippsreduksjoner nå. Men mer viktig fram mot 2020 er at det kreves en stor strukturell omlegging av vårt næringsliv og det internasjonale næringsliv, og en teknologisk revolusjon, for å få på plass elektriske biler og plug-in hybridbiler, for å få på plass nye og mye mer moderne energiløsninger, og for å få på plass det amerikanerne kaller et smart ledningsnett, altså alt det som kan gjøre at vi når målet i København – og det vil ikke bli lett.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:35:11]: Jeg takker for svaret.

Hvis jeg ikke husker helt feil, fikk vi en ny regjering i 2005, med flertall, og man hadde da to og et halvt år på seg før Kyoto-perioden startet, til å legge opp hvordan vi skulle få ned utslippene våre med 1 pst., og 10 pst., som er overoppfyllelsen, som Regjeringen selv har sagt.

Så snakker statsråden om Klimakur 2020. Rapporten skal leveres i november dette år, og hvis vi er heldige, vil Stortinget få seg forelagt den i 2010, og da har vi halvannet år igjen i forhold til de målene som vi skal nå. Ser statsråden at vi er bakpå, at det begynner å haste – mer enn haste – med å klare disse forpliktelsene, eller legger vi opp til at det blir kvotekjøp, at det er sånn vi kommer oss ut av denne situasjonen?

Statsråd Erik Solheim [10:36:13]: Jeg tror ikke noen som har fulgt norsk politikk over de siste årene, et sekund er i tvil om hvilken fundamental miljøendring som kom i Norge med den rød-grønne regjeringen sammenlignet med den forrige regjeringen. På område etter område har vi vært på offensiven. I fjor høst fikk vi det grønne statsbudsjett som noen sinne er lagt fram i Norge, med de største bevilgningene til miljø. Vi har den grønne krisepakken, mye grønnere enn noe budsjett lagt fram i Norge, som Regjeringen la fram i forrige uke. Vi har en stor internasjonal satsing på regnskog som vekker stor internasjonal åtgåum. Og vi har satt i gang det største teknologiprojektet på området karbonfangst og -lagring i et stat-privat partnerskap, nettopp det som det i Davos og i København og alle steder snakkes om at man må ha. Vi er helt annerledes på offensiven.

Men selv dette er ikke nok, for vi gjør ikke nok for å

få til den teknologirevolusjonen i verden som Norge kan være en del av, men som Norge ikke kan gjøre alene. Det interessante fenomenet jeg nå merker, er at stadig flere næringslivsledere sier (presidenten avbryter): reguler oss mer, slik at vi får teknologisk endring raskere – og jeg vil komme tilbake og invitere (presidenten avbryter) Stortinget til en debatt om hvordan vi kan få flere reguleringer, slik at vi får den nye teknologien raskere inn.

Presidenten: Det ser ut som om regjeringsmedlemmene i dag konkurrerer om å bryte taletiden.

Det blir oppfølgingssspørsmål – først Hans Olav Syversen.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:37:34]: Et øyeblikk syntes jeg det mer var en vekkelsespredikant som stod på talerstolen, enn en statsråd, men det kan jo kanskje kombineres. Jeg er ikke helt sikker på om alle roper halleluja til det statsråden sa.

Det var jo en voldsom egenattest av denne regjeringens håndtering av klimautfordringene, selv om man da erkjenner at man kanskje ikke er helt i mål. Jeg vet ikke om statsråden har noe lidenskapelig forhold til rundetider og skjemaer. Men det har jeg når det gjelder skøyter, og jeg kan bare konstatere at vi er ganske langt etter skjemaet. Hva er statsrådets holdning til det videre skjemaet? Skal man følge de rundetidene man har lagt opp til til nå, kommer man helt bakpå. Er det også slik at statsråden ser for seg at vi skal intensivere klimapolitikken, eller har man gitt opp det opprinnelige skjemaet og har gått over på et annet?

Statsråd Erik Solheim [10:38:43]: La meg først si at jeg tror nok det er riktig at et av de veldig få områdene jeg har et talent for, i tillegg til politikken, er som vekkelsespredikant, så jeg ser muligheter der hvis så galt skulle skje at Regjeringen faller.

La det være. Vi kan legge partipolitikken til side og prøve å se fram mot København-forhandlingene og hvordan vi kan lykkes med dem. Vi må gjøre mange ting i utviklingsland, men la også det legges til side.

Det viktigste vi må gjøre i den rike del av verden, er å drive fram en teknologirevolusjon som gjør at vi får på plass ny teknologi på en serie områder, får tatt i bruk den teknologien som finnes, men framfor alt får på plass fornybar energi, solenergi, vindkraft og alle disse tingene mye raskere enn det vi gjør i dag. Det må vi gjøre gjennom statlig-privat partnerskap, for det er ikke nok investeringskapital i næringslivet til å få dette til kun i privat sektor, og vi må gjøre det ved å regulere næringslivet mer. Det interessante er at Skanska kom til meg for kort tid siden og sa: Reguler byggmarkedet mer. Wilhelmsen sa: Reguler skipsfarten mer. Da får de bedriftene som ligger i forkant av den teknologiske utvikling, fordeler. De som henger etter, får ulemper. Men det er sånn markedet skal virke.

Presidenten: Torbjørn Andersen – til oppfølgingssspørsmål.

Torbjørn Andersen (FrP) [10:39:56]: Det må da være pinlig for denne regjeringen, som har gått så høyt ut på banen og skrytt av å skulle foreta faktisk en norsk månelanding i klimapolitikken, å se at Norge bl.a. i 2007 satte ny utslippsrekord med 55 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Det tilsvarer at vi ligger hele 11 pst. etter de årlige Kyoto-forpliktelsene som Regjeringen har lagt opp til for landet.

Jeg tror at vi allerede nå må innse at Norge ikke vil klare sine Kyoto-forpliktelser i perioden 2008–2012 uten store kvoteoppkjøp. Det er vel og bra, men er det egentlig det Regjeringen vil? Innser ikke denne statsråden at det norske klimamålet i henhold til Kyoto-forpliktelsene, der, så vidt jeg har skjönt, 2/3 skal kuttes på hjemmebane, nå virker svært vanskelig å nå? Hele Kyoto-forpliktelsen vil trolig til sist måtte fylles opp med maksimalt oppkjøp av kvoter i det internasjonale kvotemarkedet. Har ikke denne regjeringen egentlig bommet fullstendig med sine urealistiske klimaambisjoner?

Statsråd Erik Solheim [10:41:07]: Bør ikke Fremskrittspartiet starte med å klargjøre om partiet selv er bekymret for oppvarmingen av jorda, og at det er et reelt problem? Det gjenstår ennå av et parti i Norge som har 20 pst. oppslutning, å klargjøre om vi har et klimaproblem i verden. Det var ikke én leder i Davos, med unntak av Tsjekkias president, som var i tvil om det, og det var ikke én næringslivsleder som var i tvil om det. Men i Norge har vi et parti som reiser rundt og skal vinne stemmer på å så tvil om det som er den største utfordring i vår tid. Jeg må be Fremskrittspartiet om selv å klargjøre om dette er et problem, før man begynner å stille spørsmål til andre om hva man skal gjøre med løsningen av problemet.

Presidenten: Peter Skovholt Gitmark – til oppfølgings spørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:41:55]: Overbygningen for hele Stortinget er at København-forhandlingene må lykkes. For å få det til tror jeg statsråden har et behov for noe mindre egenros og noe mer fokus på virkeligheten.

Klimagassutslippene var på vei ned da denne regjeringen overtok. Nå er de på vei opp. Vi hadde et løfte fra denne regjeringen om å gjenreise Norge som miljønasjon, og det fulgte statsrådets forgjenger opp i Politisk kvarter den 11. januar 2007 med å si: Vi får reduserte utslipp også i denne perioden.

Det har aldri manglet løfter fra denne regjeringen, ei heller på dette punktet, men vi ser at arven etter Erik Solheim og denne regjeringen blir salg av billige kvoter til EU og et klimaforlik med opposisjonen.

Statsråd Erik Solheim [10:42:56]: La meg bare gjenta – det blir jo da beskyldt for å være selvros – at det altså var en helt fundamental og grunnleggende omlegging av norsk miljøpolitikk som inntrådte da den rød-grønne regjeringen erstattet Bondevik-regjeringen. Men vi kan ikke stoppe der. Nå må vi begynne å se framover. Det viktige spørsmålet er da: Hvordan får vi til en klimariktig sam-

ferdelse? Hvordan får vi til klimariktig industri? Og hvordan får vi til en klimariktig energiforsyning? Det er de tre hovedområdene.

På samferdsel må vi ha en rask innfasing av plug-in hybridbiler og elektriske biler. Derfor har vi nå startet å bygge ladestasjoner, slik at man får infrastrukturen på plass. Så i det øyeblikk Toyota og de andre leverer disse bilene for massemarkedet – de sier det er i 2011–2012 – kan vi få innfasing av det veldig, veldig raskt. Tilsvarende må vi se på industrien. Hvor raskt er det mulig å få til CO₂-håndtering på basis av erfaringer vi gjør oss på Mongstad og Kårstø, og hvilke rensetiltak er mulig for de store, norske punktutslippene? Så må vi til energiforsyningen – og der er vi godt i gang med krisepakken – og se på hvordan vi kan få innfaset den teknologien som allerede finnes. For her er det ikke snakk om ny framtidsteknologi, men om teknologi som allerede er der.

Presidenten: Gunnar Kvasheim – til oppfølgings spørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:44:13]: Miljøvernministerens beskrivelse av de politiske posisjonene i klimapolitikken er feil. Da Regjeringen la fram sin klimamelding, var det bare Fremskrittspartiet som var begeistret. Det var gjennom forhandlinger med Høyre, Kristelig folkeparti og Venstre at en fikk mer radikale virkemidler og mer ambisiøse mål. Mange av de resultatene som statsråden nå skryter av, er resultat av klimaforliket, framforhandlet gjennom krav fra disse partiene.

Jeg står her med en liste over de punktene i klimaforliket som ennå ikke er fulgt opp, og mitt spørsmål til statsråden er: Når vil Regjeringen levere det som en forpliktet seg til i klimaforliket?

Og så har jeg et spørsmål nr. 2. Da Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti la fram sine krav, var det mange punkter man ikke var villig til å gå med på i klimaforliket. Det var mer radikale virkemidler og mer ambisiøse mål enn det Regjeringen var moden for å være med på. Er man nå i en situasjon der statsråden på ny vil gå gjennom de punktene som en i fjor avviste fordi de var for ambisiøse?

Statsråd Erik Solheim [10:45:15]: La meg først si at vi hadde en utmerket dialog med tre av opposisjonspartiene i forbindelse med klimaforliket, og klimaforliket ligger til grunn for Regjeringens handlemåte. La meg også minne representanten Kvasheim om at da Regjeringen la fram sitt statsbudsjett i fjor høst, kvitterte Venstres leder med å si at denne regjeringen leverer på klimaforliket. Så her er det litt hopp og sprett fra Venstres side med hensyn til om det leveres eller ikke leveres.

Jeg vil be – selvfølgelig formelt på et senere tidspunkt – Stortingets presidentskap om å få lov til å gi en redegjørelse til Stortinget om situasjonen i forhandlingsprosessen fram til København-møtet, inkludert, selvsagt, punkt for punkt hvordan det leveres på klimaforliket, og hva vi må ha av økte ambisjoner i neste fireårsperiode dersom vi skal komme i mål med de meget ambisiøse målene vi har satt oss fram mot 2020.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:46:22]: Jeg ber om tillatelse til å stille et spørsmål til statsråd Navarsete som ligger på siden av hennes felt som samferdselsminister, med den begrunnelse at statsråden de siste dagene har vært talsperson for Regjeringen i et viktig spørsmål på et annet område. Jeg finner det rett å bringe det inn i stortingssalen – siden det er i alle andre saler.

Vi våknet i dag til morgennyhetene om at statsråd Navarsete – på vegne av seg selv og Senterpartiet – har snudd i dette viktige spørsmålet, og at det derfor er uaktuelt å trumfe gjennom et forslag om et alternativ til blasfemiparagrafen. Vi hørte også at statsråden, godt hjulpet av tidligere statsråd Gudmund Hernes, tok Obamas ord i sin munn og sa at det var gjort en feil, hun hadde rotet det til. En kan kanskje i en slik situasjon hovre over det å gjøre retrett – jeg vil ikke det. Jeg vil gratulere statsråden med å ha tatt en klok beslutning. Mange mener at det tok lang tid før det ble fattet en klok beslutning. Jeg synes allikevel at vi skal gi ros for å ta en krevende beslutning under hardt press.

Det som bekymrer meg noe mer, er begrunnelsen som statsråden gav, at det offentlige rom ikke hadde forstått genialiteten i dette senterpartiforslaget. Vi har alle lært fra folkeeventyrene at når troll kommer ut i lyset, sprekker de – det gjaldt også dette forslaget. Men det er ikke det viktigste for meg. Det viktigste er å tro på det offentlige rom, på debatten og på kloke menneskers opptreden i det offentlige rom, for å ta ned det vi ikke liker, også av ytringer. Jeg er imot hatefulle ytringer. Jeg vil ikke forby det, men jeg vil nettopp bruke det offentlige rom slik vi i de siste dagene har sett at det kan fungere – ved å ta ned hatefulle ytringer og det som er feil. Slik bør et demokrati fungere.

Spørsmålet mitt er: Har statsråden lært betydningen av det offentlige rom – debatt, kloke redaktører, andre aktører og debattanters rolle – og å la trollet sprekke når det kommer ut i lyset?

Presidenten: Presidenten vil, som spørren, vise til at dette ikke er statsrådets konstitusjonelle ansvar. Det er opp til statsråden om hun vil svare på spørsmålet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:48:42]: Det er justisministeren sitt konstitusjonelle område denne saka ligg under. Det er justisministeren som har utforma det kompromisset som er lagt fram for Stortinget, og det er justisministeren som har ansvar for det som er lagt fram på vegner av Regjeringa. Likevel vel eg å knyte nokre kommentarar til saka, i og med at saka ligg i Stortinget, og, som representanten Sponheim seier, eg har uttalt meg om saka på vegner av både partiet og Regjeringa.

Lat meg fyrst slå fast: Senterpartiet skal verne om ytringsfridomen. Me har alltid stått opp for ytringsfridomen, og me kjem alltid til å gjere det. Me har openheit, folkestyre og fritt ordskifte som grunnleggjande element i vårt verdigrunnlag. Og det var vår statsminister som fyrst la

fram offentleglova, som er eit viktig grunnlag nettopp for det offentlege ordskifte og innsyn i prosessar. Vår hensikt har ikkje vore å innskrenke ytringsfridomen. Då ein skulle leggje fram ei ny straffelov, ynskte Senterpartiet å behalde paragrafen om blasfemi, som har vore sovande. Problemet er berre det at når ein legg fram ei ny lov, vert alle paragrafar aktiverte på nytt, og det gjer det vanskeleg. Derfor fann me eit kompromiss som skulle vere mindre omfattande, som skulle utvida ytringsfridomen, ikkje innskrenke han. Me skulle finne eit kompromiss som òg verna det offentlege rommet mot dei mest hatefulle ytringane.

Så tek eg sjølvkritikk for at me ikkje har gjort eit godt nok forarbeid før kompromisset vart lagt fram for Stortinget. Den offentlege debatten som har vore, har vist det. Då meiner eg det er rett å lytte til den offentlege debatten. Det er nettopp derfor me har ein offentleg debatt – me skal lytte, og så trekkje konklusjonar. Det har eg gjort, og det har eg lagt fram i dag. Det ber eg om respekt for.

Lars Sponheim (V) [10:50:44]: Ja, jeg respekterer det. Jeg er glad for at den prinsipielle tenkning til slutt har vunnet fram i dette spørsmålet. Men det står like fullt igjen, det som er viktig for meg, nemlig en anerkjennelse fra statsråden om betydningen av det offentlige rom, at saker – og særlig av prinsipiell karakter som dette – nettopp må prøves og debatteres i det offentlige rom før en kan ta en beslutning. Sånn må vårt demokrati fungere.

Det er også en annen side ved dette som har kommet fram de siste dagene, som ikke bare går på ytringsfrihet og innskrenkning av ytringsfrihet, og hva det kan føre til i domstoler osv. framover, men en holdning fra Regjeringen – ikke minst har statsministeren noen ganger sagt det – om at det er en tid for beslutning og for debatt, og det er en tid for å gjennomføre. Her er altså debatt og beslutning blitt tatt i et lukket rom i Regjeringen, og så ønsker man ikke å ta denne debatten i det offentlige rom, for så å ta en endelig avgjørelse i Stortinget.

Da er spørsmålet mitt igjen: Har statsråden lært at det offentlige rom er noe av det beste og viktigste vi har i vårt demokrati? Det skal man bruke positivt, også til å bekjempe ytringer.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:51:56]: Eg trudde det låg i det svaret eg gav, at eg – alt før denne saka kom ut – har den største respekt for og anerkjenner diskusjonar i det offentlege rom. Eg har heller ikkje vike tilbake for å delta i diskusjonar om denne saka eller andre vanskelege saker i det offentlege rommet, for det er med på å forme meiningar og forme samfunnet vårt. Slikt sett har òg den paragrafen som er grunnlaget for den diskusjonen me no har, vore med å forma samfunnssyn i ei tidlegare tid, sjølv om blasfemiparagrafen har kvilt i ganske mange år. Så eg svarer kort og godt: Ja, ein tek lærdom heile vegen – heldigvis. Som leiar i Senterpartiet er eg enno i stand til å lære. Derfor er det godt at ein har slike prosessar som ein kan trekkje lærdom av og ta med seg i det vidare politiske arbeidet. Slik vert ein ein klok politisk leiar, og det trur eg samfunnet vårt til slutt vil nyte godt av.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Gunnar Kvasheim.

Gunnar Kvasheim (V) [10:53:07]: Denne saken handler i bunn og grunn om Stortingets rolle og betydningen av den offentlige debatt. Jeg har lyst til å stille oppfølgingsspørsmål til fiskeriministeren, Arbeiderpartiets nestleder.

Denne saken har vist to ting. Det er at Regjeringen har dårlige instinkter i saker som handler om ytringsfrihet og åpenhet, og at det er manglende respekt for Stortingets rolle og betydningen av den offentlige debatt. Som Lars Sponheim viste til, har Jens Stoltenberg sagt at det er én tid for debatt, og én tid for vedtak. I denne blasfemisaken var vedtak fattet. Debatt var ikke nødvendig. Det var gitt hva som ble resultatet i Stortinget. Etter Venstres syn er den offentlige debatten en viktig del av vårt demokrati for å kvalitetssikre beslutninger. Jeg har lyst til å spørre Arbeiderpartiets nestleder, som nå legger siste hånd partiprogrammet: Hvilket demokratisyn kommer til å reflekteres der – det som statsministeren står for, eller det som jeg her har målbåret på vegne av Venstre?

Presidenten: Statsråden har ikke direkte ansvar for dette i salen her. Men det er opp til statsråd Helga Pedersen om hun vil svare.

Statsråd Helga Pedersen [10:54:13]: Det er riktig at dette ikke er en del av ansvarsområdet for Fiskeri- og kystdepartementet.

La meg likevel benytte anledningen til å si at Arbeiderpartiet er for demokrati. Det kommer til å bli avspeilet i vårt nye program, som blir presentert i morgen. Vi er også for ytringsfriheten, og den nye loven tar hensyn til det. For øvrig har jeg ikke noe å legge til i forhold til det som statsministeren har sagt og det Liv Signe Navarsete har uttalt som leder for Senterpartiet.

Presidenten: Siv Jensen – til oppfølgingsspørsmål.

Siv Jensen (FrP) [10:55:01]: Jeg har et oppfølgingsspørsmål til samferdselsministeren.

Det er ikke bare ytringsfriheten senterpartistatsråden har tuklet med i det siste. Hun har også tuklet med offentlighetsloven. Siden dette ordskeftet dreier seg om debatter i det offentlige rom, vil jeg utfordre samferdselsministeren på tilbakeholdelse av informasjon for Stortinget hva gjelder underlagsmateriale for tiltakspakken på veisektoren.

Det er slik at både Fremskrittspartiet og andre opposisjonspartier i flere uker har bedt om å få tilgang til underlagsmateriale fra både Jernbaneverket og Statens vegvesen hva gjelder omfang på prosjekter, og hvilke strekninger som nå er rede til å bli utbygd. Den informasjonen holder statsråden tilbake. Den informasjonen får ikke Stortinget tilgang på. Jeg vil gjerne vite om statsråden har kommet på bedre tanker, etter at hun har kommet på bedre tan-

ker om ytringsfriheten, og vil frigi disse dokumentene for Stortinget øyeblikkelig.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:56:03]: I utarbeiding av budsjettokument til Stortinget er det slik at det har kome mange innspel frå Jernbaneverket, frå Statens vegvesen og andre underliggjande etatar. Slik var det òg i denne saka. På same måten som me utarbeider budsjett, er det ikkje slik at me får ei liste: Her er prosjekta som er klare. Det er ein prosess som går, og den går kontinuerleg. Me har fått fleire lister. Prosjekt som var på nokre lister, er trekte tilbake fordi ein har kvalitetssikra. Vegdirektoratet har funne at desse prosjekta kan me likevel ikkje gå inn for. Me har hatt kommunikasjon i møte, me har hatt telefonsamtalar og e-postar. Det finst ikkje ei liste frå Statens vegvesen som seier at dette er prosjekta me går inn for. Ho finst ikkje. Det finst eit utgangspunkt som har vore gjennomarbeidd i mange omgangar – i eit samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet og Jernbaneverket. Slik er det i budsjettprosessane. Viss Siv Jensen hadde sete i eit departement, ville ho visst det. Derfor er det òg slik at underlagsdokumenta for budsjettet ikkje er offentleggjorde. Det er akkurat den same grunnvinga.

Presidenten: Per-Kristian Foss – til oppfølgingsspørsmål.

Per-Kristian Foss (H) [10:57:30]: Jeg er sterkt beroliget over at Arbeiderpartiet nå er for demokrati. Så tror jeg at jeg holder meg til samferdselsministeren og til hovedtemaet fra første spørre.

Jeg forstår at statsråd Navarsete mener at årsaken til at man nå trekker forslaget tilbake, er at man er misforstått. Mitt spørsmål er egentlig om den egentlige årsak er at man er blitt forstått. For en rekke deltakere har jo deltatt i debatten for å forklare Regjeringens forslag, som nå er trukket – deriblant statsministeren, vel også kjent som den store kommunikator, selv om det er et uttrykk som ble avgitt med en viss undertone av ironi.

Samtidig har Kirken og en rekke mediepersoner som har profesjon innen ytringsfrihet, deltatt. Likevel skjønner jeg det slik at man fortsatt er misforstått. Mener statsråden virkelig at ingen av aktørene i debatten faktisk har forstått forslaget riktig?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:58:30]: Det eg har sagt i dag, er at me må konstatere at prosessen og debatten på ingen måte speglar våre intensjonar og vårt syn, nemleg å utvide ytringsfridomen i forhold til dagens blasfemiparagraf.

Viss dagens blasfemiparagraf var innfelt i ei ny lov, ville han verte fornya, gjenoppliva og slik sett vere mykje sterkare enn det kompromisset som er lagt fram. Det har ikkje vore lett å få gjennom det synet i samband med den avgrensinga som er gjort i forarbeidet i Justisdepartementet. Det var kompromisset – ei utviding av ytringsfridomen samtidig som ein skulle vareta eit samfunn sitt behov for å verne seg mot dei verste utfalla mot religion. Eg trur

ikkje det er det inntrykket folk i dette landet sit igjen med etter den debatten som har gått i det offentlege rommet. Derfor sa eg at eg føler at vi ikkje har nådd fram med det som var vår intensjon med forslaget. Eg har ikkje skulda nokon for å misforstå.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgings-spørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:59:44]: Før stortingsvalget agiterte Jens Stoltenberg intenst for flertallsregjeringens foretreffelighet med begrepen: Nå skal man stemme på de rød-grønne for å slippe spill, spetakkel, omkamper og alt det tøvet der.

Neste gang statsministeren uttaler seg på denne måten om ikke-sosialistisk side og opposisjonen, kan vi vel nå fastslå at han uttaler seg som ekspert.

I likhet med representanten Sponheim har jeg lyst til å gi honnør til Senterpartiets leder, statsråd Navarsete, som har tatt telling på overtid og bidratt til å rydde en vanskelig sak for Norge av veien. Det kan ikke være slik at man mener det er for mye religionskritikk i Norge. Det er bra med religionskritikk, det mener i hvert fall vi. Den reelle utfordringen er jo tvert imot at enkelte ikke våger å komme med bestemte ytringer fordi ekstreme grupper møter meninger med trusler og vold. Slike grupper bør vi i hvert fall ikke gjøre knefall for.

Det som gjenstår i denne salen i dag, er vel å få vite hvordan Regjeringen har tenkt å meddele Stortinget endringene i den saken som Stortinget nå har til behandling.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:01:00]: Eg takkar for gode ord frå representanten Høybråten.

Stortinget har ein proposisjon til behandling. Stortingsgruppene vil behandle han på reglementsmessig måte, og sjølv sagt òg gi uttrykk for det som er regjeringsspartia sitt syn. Så eg går ut frå at proposisjonen vil verte behandla her med dei signala som no er gitt frå Regjeringa.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen over, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Svein Flåtten til finansministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 13, fra representanten Jan Sahl til fiskeri- og kystministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist. I tillegg bortfalt spørsmål 9, fra Bent Høie til justisministeren, da spøreren ikke var til stede.

Spørsmål 1

Fra representanten Svein Flåtten til finansministeren:
«Arbeidet med nytt regelverk for sparebankene og forbedring av grunnfondsbevisets stilling som egenkapitalinstrument har gått altfor sent.

Når Banklovkommissjonen nå legger frem sitt forslag til endringer, vil statsråden legge til rette for at høring kan gjennomføres og nødvendig lovproposisjon legges frem for Stortinget til behandling i løpet av vårsesjonen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Presidenten: Vi går til spørsmål 2, som er fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren.

Arne Sortevik er ikke til stede i salen akkurat nå. Vi går derfor videre til spørsmål 3, fra Anne Margrethe Larsen, som også er til statsråd Navarsete. Så kan vi komme tilbake til Arne Sortevik hvis han kommer.

Spørsmål 3

Anne Margrethe Larsen (V) [11:02:54]: Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren om busstilbud:

«For å nå Norges klimamål og klimagassreduksjon er det blant annet viktig å satse på et godt kollektivtilbud i byer og mellom byer. Nyttårsgaven til befolkningen i hele Vest-Agder, spesielt i Mandal-distriktet, er en betydelig reduksjon i busstilbudet. Dette er overraskende og klart i strid med alle festtaler fra et samlet politisk miljø. Bussen er «livsnerven» i et stort bo- og arbeidsmarked og for kveldsaktiviteter. Partene skylder på hverandre, folk fortviler.

Kan statsråden påvirke denne uheldige utviklingen?»

Eirin Falde hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:03:44]: Fylkeskommunane og Oslo kommune har ansvaret for den lokale kollektivtransporten, med unntak av jernbana, riksvegferjene og Kystruta Bergen–Kirkenes. Innanfor dei frie inntektene sine, altså skatt og rammetilskot, skal fylkeskommunane sjølv prioritere mellom kollektivtransport og andre fylkeskommunale føremål.

Regjeringa er svært oppteken av å sikre kommunane og fylkeskommunane økonomi til å gi innbyggjarane eit godt tilbod. Dette er viktig av mange grunnar, ikkje berre av omsyn til klimagassutslepp. Rammetilskota over Kommunal- og regionaldepartementet sitt budsjett har derfor vorte auka kraftig under denne regjeringa, og kommunesektoren har fått 30 milliardar kr meir å rutte med i perioden. Dette skal m.a. gi kommunane/fylkeskommunane høve til å utvikle gode tilbod på transportområdet. Dei siste månadenes fall i råoljepris – og dermed drivstoffpris – er òg positivt for kollektivtransportsektoren.

I tillegg til midlane som vert løyvde gjennom rammetilskotet, kan fylkeskommunane søkje Samferdslede-

partementet om øymerkte kollektivmidlar frå ein eller fleire av tilskotsordningane som Samferdsledepartementet har på sitt budsjett. Ordningane er delvis innførde, delvis styrkte, under denne regjeringa, og eg vil nemne tre:

Gjennom fylkeskommunane kan dei største byområda søkje om midlar frå belønningsordninga for betre kollektivtransport og mindre bilbruk. Denne ordninga vart innført i 2004, med ei løyving på 100 mill kr. For 2009 er løyvinga 323 mill. kr. Ordninga har som føremål å påverke transportutviklinga i dei største byområda slik at fleire vel kollektivtransport framfor eigen bil. Det er ein føresetnad at midlane vert nytta til å betre kollektivtransporten si konkurransevne overfor personbil, men utover dette vert det ikkje lagt føringar for kva slags tiltak midlane kan finansiere.

I tillegg til å styrkje kollektivtransporten i storbyområda styrkjer Regjeringa kollektivtransporten i distrikta. I 2007 sette Regjeringa i gang programmet «Betre kollektivtransport i distrikta». Løyvinga til dette programmet er på 21 mill. kr i 2009. Programmet er eit samarbeid med fylkeskommunane, og alle fylkeskommunar vert inviterte til å søkje. Målet er å gjennomføre tiltak for å vise korleis kollektivtilbodet til reisande i distrikta, eller mellom distrikt og tettstad eller storby, kan styrkjast gjennom meir effektiv samordning av ressursar og verkemiddel.

Ordninga med tilskot til tilgjengelegheitstiltak er òg retta mot fylkeskommunane, og har som føremål å stimulere arbeidet lokalt for betre tilgjengelegheit for funksjonshemma til kollektivtrafikken. Òg desse midlane vert nytta til kollektivtiltak, og dei fleste av tiltaka kjem alle passasjerar til gode. Det er sett av 56 mill. kr til ordninga i 2009.

Regjeringa vil fortsetje arbeidet med å styrkje det generelle økonomiske handlingsrommet for kommunar og fylkeskommunar. Regjeringa vil òg vidareføre satsinga på kollektivtransport. Når det gjeld prioritering mellom dei ulike lokale tilboda, meiner eg fylkeskommunen saman med kommunale styresmakter er best eigna til å vurde kva slags kollektivtilbod som er best for innbyggjarane lokalt. I dette ligg òg å prioritere slik at kollektivtilbodet samla sett vert best mogleg innanfor dei disponible rammene ein har. Eg meiner dette er ei rett tilnærming, og ynskjer ikkje noka sterkare styring av fylka på dette området.

Anne Margrethe Larsen (V) [11:07:05]: Jeg takker for svaret.

Jeg er jo innforstått med at det er fylkeskommunen som har et hovedansvar for å gi innbyggerne et godt busstilbud, og det er mange faktorer her, som statsråden nevnte. Det med økte priser har vært diskutert, og samtidig er det et stort sprik mellom inngåtte lønnsavtaler og statens bidrag. Har ikke statsråden og staten her et ansvar?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:07:36]: For å sikre rekruttering til det viktige bussjåføreryrket har det vore nødvendig å betre rammevilkåra. Me stod i ein situasjon der ein hadde ei svært dårleg rekruttering, og eg håpar at me no evnar å betre ho.

Løyvingane til fylkeskommunane er betydeleg styrkte

under denne regjeringa. Kva prioriteringar dei ulike fylke vel å gjere innanfor sine rammer, er det vanskeleg å styre, og det er heller ikkje ynskjeleg at me skal styre dei. Den tilliten har eg til våre fylkespolitikarar at dei evnar å gjere det på beste måte.

Anne Margrethe Larsen (V) [11:08:19]: Jeg takker for oppfølgingssvaret.

Innbyggerne i Vest-Agder – det gjelder spesielt dem i Mandal-distriktet – er veldig fortvilet over denne situasjonen. Med færre bussavganger går jo dette i helt gal retning – ja, vi kan risikere å få flere biler på veiene. I Kristiansand meldes det om nedgang i antall busspassasjer på grunn av framkommelighet i byen.

Som statsråden nevnte i sitt hovedsvar, er belønningsmidler et veldig viktig tiltak her. Belønningsmidlene til kollektivtrafikken er derfor svært avgjørende for den videre satsingen i Vest-Agder. Er statsråden villig til å gi distriktet et solid løft, med belønningsmidler til kollektivtilbud?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:09:09]: Det er laga eit regelverk for belønningsordninga. Det er fastsett kven som kan søkje, og òg i Agder – med Kristiansand og omland – er ein velkomen til å søkje.

Det som er fint, er at ein i Kristiansand-området har lyfta opp kollektivtilbod som eit viktig tiltak. Ein prøver verkeleg å gjere noko for å avgrense biltrafikken. Det gjer at ein sjølv sagt òg kjem i ein posisjon der det er mogleg å få sin del av midlane. Eg har ikkje fordelt midlane for 2009, så eg kan ikkje kommentere det, men eg vil sjå på dei områda der ein verkeleg tek grep for å redusere bilbruk og få ei miljøvenleg utvikling i trafikken.

Presidenten: Arne Sortevik har da tatt sete og skal få stille sitt spørsmål til samferdselsminister Liv Signe Navarsete.

Spørsmål 2

Arne Sortevik (FrP) [11:10:10]: Jeg takker presidenten for utvist velvillighet og beklager at det ble litt kluss på vekslingssiden mellom muntlig og ordinær spørretime.

Spørsmålet til samferdselsministeren er:

«I 2008 omkom 256 personer i trafikken i Norge. Tallet på dødsulykker har økt med 10 pst. i forhold til 2007. Hele 171 av de omkomne er bilførere eller passasjerer. Antall omkomne fotgjengere har økt fra 23 til 30. Hordaland, Møre og Romsdal og Hedmark har flest omkomne. Vårt naboland Sverige hadde i 2008 det laveste dødstallet i trafikken siden 1945, og tallet ble i fjor redusert med 10 pst. Utviklingen i antall dødsulykker er sterkt bekymringsfull.

Hva vil statsråden gjøre på kort sikt for å få en reduksjon i antall dødsulykker?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:11:12]: Auken i talet på drepane i trafikken i 2008 er urovekkjande. Dei siste tala frå Statistisk sentralbyrå kan tyde på at talet vert

så høgt som 259. Eg deler difor representanten Sorteviks utolmod når det gjeld å gjennomføre tiltak for å bringe oss tilbake til den positive utviklinga me hadde i perioden fram til 2006. Departementet såg spor av den negative utviklinga allereie tidleg i 2008, og det er på den bakgrunnen teke grep i budsjettet for 2009.

Eg vil gjerne sitere frå St.prp. nr. 1, side 54, der det under punktet «Økt innsats i 2009-Trafikksikkerhetspakken» står:

«Samferdselsdepartementet vil i 2009 styrke satsingen på tiltak for bedre trafikksikkerhet gjennom en sammensatt og målrettet trafikksikkerhetspakke innenfor investeringer i infrastruktur, trafikant- og kjøretøyområdet og drift og vedlikehold.»

Vidare er det streka under at satsinga vil verte vidareført innan ramma for Nasjonal transportplan 2010–2019, som departementet vil leggje fram om kort tid. Satsinga inneber i 2009 nær ei dobling av midlane til særskilde trafikksikringstiltak, med samla løyvingar på over 1 milliard kr.

Den nemnde trafiktryggleikspakka inneheld 16 punkt som vert prioriterte i 2009. Her vil eg nemne følgjande:

- bygging av motorvegar med fire felt samt bygging av midtrekkverk på to- og trefeltsvegar for å forhindre møteulukker
- prioritering av drifts- og vedlikehaldsoppgåver som varetek trafiktryggleiken, medrekna brøyting, salting og strøing
- ulukkesreducerande tiltak i etterkant av trafiktryggleiksinspeksjonar
- innføring av streknings-ATK, altså fotoboksar som måler gjennomsnittsfart over ei strekning
- sikring av kryssingspunkt for gåande og syklande
- satsing på utekontrollar, medrekna bilbeltekontrollar
- forslag om å doble bilbeltegebyret
- endringar i ordninga med prikkbelastning av førarkort

Det siste punktet er gjennomført, og det er varsla ei ytterlegare innstramming når det gjeld unge førargrupper.

Fleire av dei tiltaka som inngår i krisepakka som vart lagd fram 26. januar, er òg gode trafikksikringstiltak. Til reine trafiktryggingstiltak innanfor trafikktilsyn, drift og vedlikehald og til sikringstiltak langs eksisterande veg er det føreslått nye løyvingar på til saman 380 mill. kr.

For å redusere talet på drepne og hardt skadde er det avgjerande at trafikantane er seg bevisste sitt ansvar for å ferdast aktsamt i trafikken. God opplæring og haldnings-skapande arbeid er viktig for at trafikantane skal kunne bidra med trafikksikker åtfærd. Føraropplæringa, som vart innført i 2005, legg større vekt på trafiktryggleik gjennom å fokusere på risikoforståing og mengdtraining. Opp-læringa er venta å vere eit viktig verkemiddel for å redusere ulukkesrisikoen blant ungdom. Føraropplæringa vert evaluert, og mindre tilpassingar og justeringar vert gjorde undervegs. Statens vegvesen planlegg i samband med politiet ein fartskampanje med oppstart i april/mai i år. Kampanjen vil bestå av tre viktige element: ein kampanjedel, ei intensivering av kontrollverksemda og ein gjennomgang av fartsgrensesystemet.

Når det gjeld tiltak på litt lengre sikt, dvs. tiltak som

inngår i Nasjonal transportplan, vil eg kome tilbake med ein nærmare gjennomgang når Nasjonal transportplan for 2010–2019 vert lagd fram for Stortinget.

Arne Sortevik (FrP) [11:14:27]: Jeg takker for et omfattende svar.

Jeg vil spesielt fokusere på tiltak på kort sikt. Ungdom med ferskt førerkort har 40 ganger høyere risiko enn gjennomsnittsbilisten for å havne i møte-/utforkjøringsulykker. Halvparten av ungdomsulykkene i 2008 var utforkjøringsulykker. Innstramming i ordningen med prikkbelastning er åpenbart et tiltak som kan og bør brukes. Det er rimelig med ulikt regelverk dersom kjørekulturen, ferdigheten og erfaringen er ulik. Det er også mulig å inndra kjørekortet raskere, f.eks. ved grov, uforstandig kjøring, som oftest kommer til uttrykk gjennom grove fartsovertredelser.

Hva vil statsråden gjøre på kort sikt for å stramme inn på prikkbelastningen for ungdom, og vil hun eventuelt også bruke strengere reaksjoner i form av førerkortbeslag?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:15:30]: Me er i utformingsfasen av eit forslag som eg sjølv sagt vil kome tilbake med når det gjeld ei innstramming i prikkbelastningsordninga. Det handlar rett og slett om at toleransegrensa skal vere lågare for unge mellom 18 og 24 år enn for andre trafikantar, nettopp fordi tala er slike som representanten Sortevik no refererte. Me er nøydde til å gå inn og sjå på kva tiltak som kan hjelpe.

I min dialog med ungdom seier dei til meg at det verste som kan skje, er at dei mister lappen. Så eg er heilt einig i tilnærminga til representanten Sortevik, at me må ha strengare restriksjonar og raskare beslag. Det samarbeider me med Justisdepartementet om, for det er Utrykingspolitiet som er kontrollmyndigheit. Det er òg viktig at me får intensivert kontrollane på vegane.

Arne Sortevik (FrP) [11:16:25]: Jeg takker igjen for svaret. Det er gledelig å høre at vi har et samstemt syn når det gjelder de to konkrete tiltakene.

Oppfølgingen min går på det jeg tok opp i selve hovedspørsmålet, nemlig sammenligningen med Sverige. Det er vel kjent at Sverige har et bedre motorveinett og et bedre veinett helt generelt. De har nok flere veier med midtdele, og det er mulig at de også har et mer betryggende vei-vedlikehold. Men helt generelt er situasjonen den at utviklingen når det gjelder antall dødsulykker i trafikken, går stikk motsatt vei i Sverige enn den gjør i Norge. Antallet øker i Norge. Det går altså videre ned i Sverige, og er blant det laveste blant svært mange land det er naturlig å sammenligne seg med.

Hva vil statsråden gjøre for å innhente erfaring fra Sverige, for å lære av Sverige, på områder som ikke direkte har med selve veisystemet og veinettet å gjøre, men som gjelder både førerkortopplæring, kontroll med førerkort og holdningsarbeid?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:17:32]: Å samanlikne seg med Sverige er sjølv sagt relevant. Det er snakk om to land med rimeleg lik geografi, sjølv om Sverige nok

har større område med flatt landskap enn me har i vårt land, og slik sett har det noko enklare.

Når me ser på statistikken frå Sverige, ser me at talet på ulukker har auka totalt sett, mens talet på dei alvorlegaste ulukkene, som dødsulukker og ulukker med hardt skadde, har gått ned. I Noreg er det motsett. I Noreg har talet på ulukker totalt sette vorte redusert, mens konsekvensane av ulukkene har auka. Det er ingen tvil om at det har samanheng med det som kom fram i det innleiande hovudspørsmålet: aldersgrupper og fart.

I Noreg har farten dessverre auka betydeleg, og me må gjere noko med det. Eg har eit godt samarbeid med Sverige. Deira tal på dødsulukker auka òg frå 2006 til 2007, med 26 personar, men dei har altså dei siste åra hatt ei god utvikling. Dei har lært av oss når det gjeld føraropplæring, men me skal òg lære av dei når det gjeld kva dei no gjer. Så me har ein god dialog, òg med Torstenson, som er min kollega i Sverige når det gjeld dette.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 4.

Spørsmål 4

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:18:59]: «På stadig flere veier i Oslo-området er det blitt innført såkalte «miljøfartsgrenser» i vinterhalvåret. Dette innebærer at fartsgrensen er blitt redusert fra 80 til 60 km/t. Undersøkelser har vist at gjennomsnittshastigheten kun er blitt redusert med 4–6 km/t. Til tross for dette har dannelsen av svevestøv blitt redusert med 40 pst. Reduksjonen skyldes med andre ord andre forhold. Statens vegvesen ønsker imidlertid ikke å foreta målinger uten nedsatt fart.

Er dette en holdning statsråden støtter?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:19:35]: Statens vegvesen har saman med Oslo kommune gjennomført fleire tiltak som har gitt lågare konsentrasjonar av svevestøv, som piggdekkgebyr, meir reinhald, støvdempande salting og miljøfartsgrenser. Dette har gitt lågare konsentrasjonar av svevestøv og betre helse for befolkninga.

Høg fart gir auka vegslitasje og dermed meir svevestøv. I tillegg gir stor fart meir spreining av støvet og ulemper for dei som bur og oppheld seg rundt vegnettet. Eit forsøk på rv. 4 i Oslo frå 2004 til 2005 viste at ein redusert fart på 10 km/t gav rundt 40 pst. redusert vegstøv langs denne strekninga samanlikna med tilsvarende strekningar utan miljøfartsgrense. Dei andre forholda, som piggdekkbruk og vegvedlikehald, var uendra. Den målte reduksjonen langs rv. 4 var òg i samsvar med dei teoretiske berekningane.

På Manglerud vart det målt mellom 38 og 48 overskridingar kvart år i perioden 2003–2005. Med miljøfartsgrense og støvdemping vart det målt mellom 15 og 21 overskridingar i perioden 2006 til 2008, dvs. rundt det halve. Noko av dette har òg si årsak i vêret og redusert piggdekkbruk.

Det er ei utfordring å skape forståing og nok respekt for miljøfartsgrensa. Blant Oslo si eiga befolkning viser spørjeundersøkingar at forståing er høg, men at reduk-

sjonen i fart som følgje av nedskiltinga ikkje har vorte så stor som forventa. Sist haust var denne reduksjonen på om lag 8 km/t på Ring 3. På E18 ved Frognerstranda var nedgangen langt mindre. Ein reell fartsreduksjon på 4–6 km/t vil langtfra gi så god effekt som 10 km/t.

Luftkvaliteten i Oslo og andre større byar er som sagt betra, men er ikkje god nok. Personar med luftvegs- eller hjarteproblem vert framleis påførte helseulemper. Eit forsøk med å fjerne miljøfartsgrensa for å måle effekten aukar helseulempene og er difor ikkje aktuelt no.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:21:42]: Som statsråden nevnte, har farten blitt redusert med 4–6 km/t. Men det er også andre årsaksforhold som gjør at svevestøvet er blitt redusert. Statsråden nevnte noen, men det er også på grunn av bedre motorteknologi, at færre bruker piggdekk og at en større andel av bilene har katalysator. Det er også mindre utslipp på grunn av stasjonær energibruk, altså oppvarming av bygninger.

Statsråden sier at hun ikke vil teste ut noe som hun vet ikke virker. Hvorfor ikke teste ut noe for å se om det er det som er årsaken, slik at man ikke plager bilistene unødvendig når de skal kjøre fra A til B? Jeg oppfordrer statsråden igjen til å ta kontakt med Statens vegvesen og be dem foreta en test for å se om svevestøvet faktisk øker dersom en går tilbake til normal fartsgrense.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:22:38]: I denne saka har ein gode og tydelege erfaringar å vise til. Utsegna om at Statens vegvesen ikkje ynskjer å foreta målingar utan at farten er sett ned, kjenner Statens vegvesen ikkje opphavet til. Statens vegvesen måler f.eks. heile året trafikken i Oslo på om lag 90 punkt. Luftkvaliteten vert målt på seks stader, og seks luftkvalitetsstasjonar i Oslo er definerte som hovudstasjonar og måler heile året.

I førre veka etablerte Statens vegvesen ein svevestøv-målar langs rv. 163, Østre Aker veg, der farten er skilta til 80 km/t. Denne stasjonen vil danne utgangspunkt for eit prosjekt som har som mål å sjå nærare på effekten av salting og miljøfartsgrenser i Oslo. Då vil ein gjere forsøk med å variere ulike salttypar og ulike fartsgrenser. Det er tenkt at stasjonen skal stå utplassert ut april i år eller lenger – og det vil kome til møtes noko av det som spørsmålsstillaren er ute etter.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:23:49]: Jeg takker statsråden for svaret.

Hvis det er slik effekt av å gå fra 80 til 60 km/t, er altså spørsmålet: Hvorfor ikke da sette ned farten til 50, 40, 30 eller 20 km/t, f.eks., som sannsynligvis vil gi enda større effekt?

Vi er uenige om bakgrunnsinformasjonen som statsråden gir her i salen. Men jeg vil gjerne vite om statsråden kan gi en definisjon på en miljøfartsgrense. Man snakker om svevestøv. Hva er f.eks. forskjellen på en miljøfartsgrense og en klimafartsgrense? Det er jo slik at når en bil bruker lengre tid fra A til B, slipper den ut mer CO₂. Er det slik, ifølge statsråden, at man eventuelt får mindre svevestøv, men at prisen man må betale, er mer utslipp av

CO₂? Er det akseptabelt for statsråden? Eller er det slik at det her er litt rot i begrepene, og at dette med miljøfartsgrense kanskje er et tegn i tiden som man på kort sikt vil høste en liten populistisk gevinst på, men som faktisk ikke har den effekten man tror?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:24:48]: I dette arbeidet må ein vege ulike omsyn. Det er omsynet til den globale klimautfordringa, omsynet til lokale miljøutfordringar og omsynet til framkomst på vegen. Då er svaret på det fyrste som representanten tok opp – nemleg kvifor ein ikkje set ned farten til 50 eller 40 km/t – at vi må ta omsyn til at me i eit høgtrafikkert område som Oslo òg skal ha framkomst på vegen, slik at å setje farten så langt ned vil ha andre negative konsekvensar.

Eg har ikkje teke med meg dei berekningane som viser kor mykje meir eller kor mykje mindre klimautslepp me får når ein set ned farten. Men å setje ned farten og halde ein jamn fart har òg ein positiv klimaeffekt. SINTEF har laga ein rapport som viser at det å ha eit vegsystem med jamn fart der ein ikkje har flaskehalsar, òg gir ein klima-effekt. Så det å ha ein god framkomst, ein jamn fart og ei fartsgrense som er optimal i forhold til å vege dei omsyna mot kvarandre, er det beste.

Spørsmål 5

Per Roar Bredvold (FrP) [11:26:26]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«En viss andel av den kommende bompengavgiften mellom Hamar og Elverum i Hedmark fylke er foreslått til å finansiere et bedre togtilbud på strekningen. Fremskrittspartiet er selvfølgelig imot hele avgiften.

Hva er statsrådets syn på at bompengene som er ment å benyttes til veiformål, deles og også brukes til å finansiere togstrekninger, i stedet for at hele avgiften går til veiformål?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:26:54]: Eg går ut frå at dette spørsmålet gjeld bompengavgifta knytt til eit bompengeplegg for finansieringa av utbygginga av rv. 3 og rv. 25 mellom Løten og Elverum. Eg er kjend med at det ligg føre lokale prinsippvedtak om delvis bompengefinansiering av prosjektet, og at bompengeselskapet er etablert. Prosjektet er under planlegging etter plan- og bygningslova. Eg er kjend med at ein lokalt har drøfta bruk av bompenginntektene til å betre jernbanetilbodet mellom Hamar og Elverum, utan at dette er behandla i politiske fora. Hedmark fylkeskommune skal gjere vedtak om finansiering og detaljert bompengordning på grunnlag av godkjend reguleringsplan og kostnadsoverslag for prosjektet.

Stortinget har ved behandlinga av Ot.prp. nr. 15 for 2007–2008 slutta seg til forslaget om at i tillegg til dei føremåla som tidlegare er omfatta av veglova § 27, skal bompenginntektene òg kunne nyttast til driftstiltak for all rutegående kollektivtransport i eit byområde, inkludert jernbane. Lovendringa gjeld med andre ord for bompeng-

gepakker i eit byområde med referanse til Oslo-området. Bompengeprojektet på rv. 3 og rv. 25 er i utgangspunktet eit ordinært strekningsvis bompengeprojekt utanom by, og eg tolkar i utgangspunktet ikkje lovendringa til å gjelde for dette prosjektet. Eg vil kome tilbake til denne saka når det ligg føre ein bompengesøknad.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:28:23]: Jeg takker statsråden for svaret.

Dette er jo en strekning som absolutt trenger vedlikehold og utbygging, men det er sagt at 90 pst. av bompengavgiftene skal dekke utbygging – 90 pst.! Det er klart at hvis det blir en femti/femti-fordeling – 50 pst. til vei og 50 pst. til jernbane – vil dette ta ganske lang tid, og de store belastningene vil nettopp bilistene få.

Langs denne veien går det mye tungtrafikk. I Hedmark er det jo dårlig med både lufttransport og sjøtransport, så transporten foregår på vei og på jernbane. Og det er klart at hvis man skal dele på denne bompengavgiften, vil det si at bommen vil stå der i dobbelt så lang tid, og det vil for lastebilnæringen bli dobbelt så dyrt som det ville blitt hvis alle pengene hadde gått til nettopp å utbedre denne strekningen.

Ser ikke statsråden at dette vil virke urettferdig for f.eks. lastebilnæringen?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:29:25]: Som eg sa i mitt hovudsvar, tolkar eg ikkje den endringa Stortinget har gjort, der ein opnar for å kunne nytte inntektene frå bompengar til jernbane i byområde, til å kunne gjelde denne strekningen. Då blir på ein måte oppfølgingsspørsmålet ikkje så relevant å svare på, for slik eg ser det i dag, er det ikkje ei opning i lovverket for å gjere den disponeringa.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:30:00]: Jeg takker nok en gang for presiseringen. Det var den som var viktig for meg.

Hvis det blir foreslått at deler av bompengene på denne strekningen skal gå til jernbane, vil statsråden da gå imot det, slik at alle bompenger som kommer inn på denne strekningen, konkret vil gå til denne strekningen og ikke til noen annen strekning eller til noe annet, f.eks. jernbane?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:30:27]: Eg har for vane aldri å framskrive kva eg skal meine om framtidige saker, heller ikkje om framtidige bompengesøknader. Per i dag er det ikkje opning i lovverket for det. Det vil i så fall bety at ein må ha ein ny omgang med lovendring i Stortinget. Eg har pr. i dag ikkje planar om det.

Spørsmål 6

Arne Sortevik (FrP) [11:31:02]: «Innenfor både vei- og jernbanenettet er det gjennom mange år og flere regjeringer oppstått vedlikeholdsetterslep, dvs. nødvendig ved-

likehold for å ta vare på vei- og jernbanekapital er ikke blitt gjennomført slik det burde. Dokumentasjon av vedlikeholdssituasjon og omfang av vedlikeholdsetterslep er viktig for å sikre mot forfall og gi grunnlag for dimensjonering og prioritering av ressurser.

Hvordan vil statsråden på en bedre måte sikre god og oppdatert dokumentasjon av vedlikeholdsetterslepet?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:31:47]: Regjeringa satsar tungt på vedlikehald av både veg og jernbane. Området har vore forsømt i lang tid, så infrastrukturen har godt av den snuoperasjonen denne regjeringa har sett i gang for å betre både veg og bane.

Etterslepet i vedlikehaldet på det statlege vegnettet vart definert i prosjektet Vegkapital i 2003. Etter den tid har ein ikkje gjort detaljerte utrekningar etter den same metodikken som i 2003. Det er likevel gjort overordna utrekningar på vegnettnivå for å anslå utviklinga dei siste åra. Ein har då gjennomført ei utrekning av den kostnaden det vil medføre å oppgradere eit vegobjekt, eller å utføre den nødvendige arbeidsprosessen for å stoppe forfallet, og samanlikne dette med dei brukte midlane på same vegobjekt eller arbeidsprosess.

Kvart år vert tilstanden registrert på asfaltdekkja – spor og jamning. For brucene har Vegvesenet òg eit system for tilstandsvurdering, og ein held på å utvikle eit liknande system for dei strukturelle delane av tunnelane. Utfordringa er å få eit system som sikrar mest mogleg lik tilstandsvurdering av dei ulike delane av vegnettet over heile landet.

Eg har i tildelingsbrevet til Statens vegvesen varsla at departementet vil kome attende med ein brei gjennomgang av etterslepet i vedlikehaldet og behovet for vedlikehald framover. Det skal gjennomførast eit prosjekt som på eit solid fagleg grunnlag kartlegg etterslepet i vegkapitalen og etablerer eit system for å bestemme behovet for vedlikehald framover. Eit slikt prosjekt er heilt naudsynt for å kunne budsjettere med dei rette beløpa til vedlikehald i dei komande åra. Eg er ikkje sikker på at dagens kartlegging er føremålstenleg og ynskjer difor eit avgjerdsgrunnlag som gjer det enklare å måle etterslepet og setje i verk tiltak som verkar.

Når det gjeld storleiken på etterslepet for vegvedlikehald, viser eg til mitt svar i brev av 15. desember 2008 på spørsmål nr. 392, frå representanten Arne Sortevik, og mitt svar i brev av 13. januar 2009 på spørsmål 479, frå representanten Bård Hoksrud.

Vedlikehaldet av jernbaneinfrastrukturen omfattar korrektivt og førebyggjande vedlikehald saman med fornying. I 2006 gjennomførde Jernbaneverket ein analyse av fornyingsbehovet for perioden 2007–2040 ved hjelp av ein ekstern konsulent. Analysen vart gjort ut frå alderssamansetjing og normtal for levetider på viktige anleggsdelar i jernbanenettet. I denne samanhengen vart det gjennomført ei kartlegging av fornyingsetterslep basert på alderssamansetjing av anleggskomponentar. Analysen omfattar ikkje alle anleggsdelar, og Jernbaneverket har difor sett i gang ei kartlegging av vedlikehaldsbehovet for jernbanebruer, som etter planen skal gjennomførast i løpet av dette året.

Korrektivt og førebyggjande vedlikehald vert gjennomført løpande etter systematiske kontrollar og ved komponentutskifting for å forlengje levetida. Etterslep i kontrollar og utsett korrektivt vedlikehald vert registrert lokalt i dei enkelte baneregionane. Etter kvart vil slik informasjon òg verte registrert sentralt i Jernbaneverket når etaten har fått på plass eit nytt IKT-system for vedlikehaldsstyring av jernbanenettet som no er under utvikling.

Når det gjeld spørsmål om etterslep i vedlikehald av jernbanenettet, viser eg elles til mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 480, frå representanten Arne Sortevik i brev av 8. januar dette år. Som det går fram av brevet, skjer prioriteringa av vedlikehaldet ut frå ei samla vurdering av kva me vil oppnå innafør prioriterte område og ikkje berre basert på meir teknisk fastsette ettersleptal.

Me veit at etterslepet er stort. Den samferdslesatsinga som Regjeringa har sett i gang, vil gi resultat i form av tryggare og betre infrastruktur i heile landet.

Arne Sortevik (FrP) [11:35:34]: Jeg takker for et utfyllende svar og legger til at jeg selvfølgelig er kjent med de svarene vi har fått før.

Poenget med å ta det opp her er å få fokusert på at det faktisk er et mangelfullt, kanskje et svakt og ukorrekt, grunnlag for å fastslå det faktiske etterslepet. La meg holde meg til veinettet først. Som statsråden var inne på, var det et prosjekt i 2003 for riksveinettet. For fylkesveinettet er det gjort beregninger i 2004. Det er bra at det nå settes i gang et nytt kartleggingsprosjekt i 2009 – men Regjeringen har jo vært på plass en stund. Vi vet en del, men vi mangler betydelig og grundigere kunnskap om vedlikeholdssituasjonen.

Er vi i ferd med å rullere en ny nasjonal transportplan uten å ha et godt grunnlag for å vurdere hva som må brukes av ressurser for å få vekk etterslepet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:36:39]: Statens vegvesen og Jernbaneverket er veldig tydelege på auka behov for vedlikehaldsmidlar. Det ligg i det innspelet som er gitt i Nasjonal transportplan, som vart utarbeidd i 2004 og 2005 og lagt fram for oss i 2006. Det er ikkje så veldig lang tid frå 2003 til 2004 og 2005. Eg føler meg trygg på at det som ligg som avgjerdsgrunnlag i forhold til Nasjonal transportplan, har teke utgangspunkt i eit arbeid som var grundig. Etter den tid meiner eg det har vist seg eit behov for å kvalitetssikre det systemet. Difor har eg bedt om at det vert sett i gang eit arbeid for å gjere det, og for å vere sikker på at me har dei korrekte tala.

Arne Sortevik (FrP) [11:37:33]: Igjen takk for svar. Det arbeidet gir vi vår fulle tilslutning til. Det er viktig og riktig at det blir gjort. Men vi vet en del. Selv med vedtatt budsjett for 2009 på veisektoren vet vi at det mangler 1 milliard kr for at etterslepet ikke skal øke. Det betyr at selv med tiltakspakken på vedlikeholdssiden vil etterslepet på veivedlikeholdet fortsette å øke i 2009.

Vi kjenner til den undersøkelsen på jernbanesektoren som statsråden viste til. Der er situasjonen akkurat den samme, for fornyelsen av anlegg i årene 2007–2009 lig-

ger etter behovet, dvs. at etterslepet på vedlikehold innenfor både veisektor og jernbanesektor fortsetter å øke, også med denne regjeringen.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:38:30]: Eg skjønner Framstegspartiet sitt behov for å minimalisere det som denne regjeringa gjer, for det me gjer, er eit kvantesprang i forhold til det tidlegare regjeringar har gjort. Medrekna den tilleggsøyvinga som kom for kort tid sidan, har jernbanebudsjettet for fyrste gong passert 10 milliardar kr på eitt år. Det er ein milepæl. For veg nærmar me oss 20 milliardar kr, og det ordinære budsjettet var på over 17 milliardar kr. Det har vore vekst både på investeringar og på vedlikehald, og begge delar er særdeles nødvendige.

Når me legg fram Nasjonal transportplan, vil representanten Sortevik sjå at me der òg tek på alvor den utfordringa som ligg på vedlikehaldssida. Me skal jobbe vidare saman med våre gode folk i dei ulike etatane for å sikre folk både framkomst, trygge vegar og jernbane i dette landet.

Spørsmål 7

Irene Johansen (A) [11:39:45]: «Mossetunnelen ble vedtatt for over 15 år siden og har vært inne i flere NTP-er med vekslende regjeringer. Tunnelen er også prioritert i dagens transportplan (2006–2015) og skulle vært startet opp i perioden 2006–2009. Det er bred politisk enighet i Østfold om prosjektet. Østfold fylkesting har vedtatt utbygging av jernbanen gjennom Moss som førsteprioritet i NTP i Østfold. Det er tverrpolitisk enighet i Moss bystyre. Likevel er den ikke prioritert i 2009.

Hvor står statsråden i denne saken?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:40:19]: Mossetunnelen vil verte nærare vurdert og prioritert opp mot andre prosjekt på Østfoldbana og langs jernbanenettet elles i samband med Nasjonal transportplan 2010–2019.

Mossetunnelen er eit stort prosjekt til om lag 3 milliardar kr, og bygginga av prosjektet må difor fasast inn i høve til andre store prosjekt for å sikre rasjonell anleggsgjennomføring. Ei ekstra tildeling av detaljplanmidlar i 2009, slik Østfold fylkeskommune og Moss kommune har søkt om, vil difor i praksis neppe påverke ferdigstillinga av prosjektet.

Hovudplanen for prosjektet er no til intern vurdering i Jernbaneverket. Det pågår førebuing til detaljplanarbeid gjennom grunnundersøkingar, grunnvurderingar og innmåling. Dette skal nyttast til å verifisere løysingar i hovudplanen og gi grunnlag for detaljplanlegginga.

Regjeringa tek sikte på å leggje fram stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2010–2019 om kort tid. Her vil Stortinget få høve til å vurdere innfasinga av alle viktige jernbaneprosjekt i planperioden.

Irene Johansen (A) [11:41:24]: Jeg takker ministeren for svaret.

Jernbaneverket har hevdet at Mossetunnelen er et by-

utviklingsprosjekt, som isolert sett ikke gir stor effekt for togframføringen. Samtidig er gjeldende utbyggingsstrategi at jernbanen i Norge skal gå gjennom byer og tettsteder der folk bor. Dette ser ikke ut til å henge helt sammen.

Hva skal til for at Mossetunnelen blir prioritert og bygd?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:41:49]: Mossetunnelen er eit prosjekt som til liks med fleire andre jernbaneprosjekt har stått på agendaen i lang tid. Det som skal til for at prosjektet vert bygt, er at Regjeringa får halde fram med sitt gode arbeid med å auke løyvingane til jernbana og få løyst viktige samferdsleprosjekt, som Mossetunnelen er.

Eg er kjend med at Østfold fylke og Moss kommune har søkt om forskotteringsmidlar på 25 mill. kr til planlegging etter at det vart opna for forskottering av jernbaneprosjekt i budsjettet for 2009. 25 mill. kr er mindre enn 1 promille av kostnadsoverslaget for Mossetunnelen. Eg er slik sett usikker på om det isolert sett vil kunne vere med og bringe dette prosjektet fram.

Irene Johansen (A) [11:42:51]: Jeg takker igjen for svaret.

Som ministeren var inne på, har Østfold fylkesting og Moss kommune før jul vedtatt å søke om forskuttering på 25 mill. kr til detaljplanlegging, som er startet, og som da kunne fortsette i 2009. Som ministeren var inne på, er dette en forskutteringsordning som det nå er åpnet opp for i statsbudsjettet for 2009, som kan benyttes til prosjekter som ikke har fått bevilgning i det ordinære budsjettet, og som er prioritert i Nasjonal transportplan og handlingsprogram, slik tilfellet er for Mossetunnelen i inneværende transportplan.

Kan statsråden si når de kan forvente svar på søknaden?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:43:34]: Den søknaden har kome inn og skal sjølvsagt verte behandla så raskt som mogleg. Eg kan ikkje seie akkurat datoen for svar, men me skal gjere det me kan – i ei travel tid med ferdigstilling av Nasjonal transportplan – og få gitt eit svar så fort som råd er.

Lat det ikkje herske nokon tvil om at eg ser på Mossetunnelen som eit viktig prosjekt. Eg har stor respekt for Irene Johansen, som iherdig står på for både veg og jernbane og for andre som ynskjer å få dette og andre prosjekt fram. Eg er heilt sikker på at det aller viktigaste for å få fram Mossetunnelen og andre prosjekt handlar om engasjement, stå-på-vilje og det å ikkje gi seg. Eg vil gjerne gi ein kompliment til Irene Johansen for at ho er ei av desse eldsjelene.

Spørsmål 8

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:44:37]: Jeg har et spørsmål til justisministeren, som ikke handler om verken blasfemi eller rasisme, men tvert imot om rekruttering.

«Etter det undertegnede har grunn til å tro, har enkelte operative spesialtjenester som for eksempel utrykningsenheten og livvakttjenesten vansker med å rekruttere personell til disse tjenestene. I så fall kan resultatet bli svært dramatisk.

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at så er tilfelle, og dersom det er en utfordring pr. i dag, hva vil statsråden gjøre for å bedre situasjonen?»

Statsråd Knut Storberget [11:45:11]: Politidirektoratet har opplyst at det i 2008 har vært et visst fokus på utrykningsenheten – UEH – herunder at tjenestemenn i en del politidistrikter har søkt av frabeordring fra denne tjenesten. Søknadene er i all hovedsak begrunnet i belastningen ved tjenesten og lønsmessige forhold. Politimestrene har opprettholdt beordringene til tjeneste i UEH.

Direktoratet har videre opplyst at to grunnkurs for UEH, som Politihøgskolen skulle ha arrangert i januar og februar i år, er avlyst – dette med bakgrunn i at en stor andel av de opprinnelige søkerne har trukket sine søknader.

Alle politidistriktene er forhandlingssteder for lokale forhandlinger. Lønsmessige godtgjørelser for å tjenestegjøre i UEH må derfor skje innenfor det regelverk som gjelder for lokale forhandlinger etter hovedtariffavtalen i staten. Lønsmessige godtgjørelser for å tjenestegjøre i UEH varierer derfor mellom politidistriktene ut fra lokale prioriteringer mv.

Den uro som har vært knyttet til UEH, er uheldig. Jeg legger til grunn at ledelsen og tillitsvalgte i politidistriktene finner løsninger på lokale utfordringer knyttet til denne tjenesten.

Når det gjelder livvakttjeneste, har jeg fått opplyst at Politihøgskolen har måttet avlyse grunnkurset som var planlagt gjennomført i vårsemesteret 2009. Av de 59 som var selektert til grunnkurset, møtte kun ni personer til opptak i uke 3. Ved forrige grunnkurs i livvakttjeneste, i 2007, ble det utdannet 17 livvakter. Fortsatt er det tre av disse som venter på ledig stilling enten ved Den Kongelige Politieskorte eller ved livvakttjenesten.

Erfaringsmessig er det få som slutter i livvakttjenesten. Generelt kan det sies at det i de senere år ikke har vært problemer med å beholde og rekruttere personell til livvakttjenesten.

Avslutningsvis vil jeg si at én ting er hva man gjør ute i politidistriktene for å få til kompensasjon, som man har myndighet til å forhandle om, mens det argumentet som er blitt anført, at man ikke ønsker å bruke mer av sin fritid, kan vi kun bøte på med økt mannskap. Det er jo derfor vi har økt opptaket ved Politihøgskolen. Samtidig fremmet vi også nå i januar forslag gjennom Regjeringens krisepakke om en storstilt satsing på bemanning i politiet med 462 nye stillinger.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:47:33]: Jeg takker selvfølgelig statsråden for svaret. Jeg registrerer at iveren etter å ta tak i justisbudsjettet var større i januar enn den var i desember – men det er greit nok, det kan vi ta en annen

gang. Allikevel skal statsråden ha honnør for det han har bidratt med, også i krisepakken

Likevel, en utfordring: UEH-enheten er et verktøy som er vesentlig i skarpe situasjoner. Hvis det er slik at vi har rekrutteringsmessige problemer der, vil det kunne svekke politiets evne til å løse oppgavene i kritiske situasjoner. Det synes jeg er bekymringsfullt, og jeg forventer at statsråden holder et særdeles høyt fokus på dette.

I tillegg sier statsråden at mye av dette må løses lokalt – for det er lokale lønnsforhandlinger som kan løse det. Da blir mitt spørsmål: Er statsråden komfortabel med måten vi gjør det på i dag? Eller ser statsråden behovet for å gripe inn og gjøre prosessmessige endringer for å sørge for at UEH og livvakttjenesten får nødvendig nyrekruttering, slik at man faktisk styrker politiet der det er behov for det?

Statsråd Knut Storberget [11:48:33]: Jeg har ikke noe grunnlag i dag for å si at den ordningen vi har når det gjelder forhandlinger i denne type spørsmål, er uegnet. Dette ligger jo konstitusjonelt i et annet departement. Samtidig må jeg si at hvert enkelt distrikt har sine variasjoner, både når det gjelder kriminalitetsutvikling, bemanning og andre samfunnsmessige forhold. Derfor mener jeg at vi historisk har ganske gode erfaringer med å ha den type forhandlinger i disse spørsmålene.

Jeg er helt enig med spøreren i at dette må vi ha fokus på, for dette er en viktig tjeneste for Norge, og det er en viktig tjeneste for politiet. Jeg mener at det ikke bare er et lønsspørsmål, men spørsmål om vilje til å ta til seg ny kompetanse og vilje til å gå inn i ny tjeneste. Det er også et spørsmål om kapasitet. Derfor mener jeg at min forpliktelse ligger langs de akser, nemlig å skaffe mer bemanning.

Jeg er veldig glad for den honnør spøreren gir meg, og Regjeringa, for at vi har tatt det bemanningsløftet vi nå har tatt.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:49:36]: Æres den som æres bør! Når det er på sin plass, skal det selvfølgelig være slik.

I forlengelsen av det vi har diskutert nå, har det vært slik at TV 2 og VG i dag kjører en sak om denne type kriser. Det hevdes også at PF har en rolle gjennom å legge en demper på iveren til dem som faktisk kunne tenke seg å ta denne type kurs. Det er bekymringsfullt hvis det skulle være tilfellet.

I så måte er det interessant å høre om statsråden har noen grunn til å tro at det er hold i det som hevdes, at PF har en – skal vi kalle det – interessekonflikt med enkelte av sine egne i forhold til den konflikten de måtte ha mot direktoratet og departementet. Det var en av de store sakene vi diskuterte i høst. I så fall: Hvis det er slik at politiet – blant de ansatte – har en egen organisasjon som ikke nødvendigvis bare er positiv, men som bruker dette som et aktivt middel i en mulig lønnskamp, på hvilken måte ser statsråden for seg at vi skal kunne løse denne utfordringen?

Statsråd Knut Storberget [11:50:40]: Jeg tror jeg bare kan si meg enig i forutsetningene i spørsmålet: Hvis det man leser i bl.a. Verdens Gang skulle være tilfellet, at det foregår den type aktiviteter, så er det svært uheldig.

Punkt 1: Det er det ikke opp til meg å avgjøre. Det ligger i Fornyingsdepartementet, og jeg vil overlate til fornyingsministeren å svare på spørsmål om den type aktiviteter – i den grad de finner sted.

Punkt 2: Jeg mener det er avgjørende at vi alle søker å bidra til at vi får ro rundt situasjonen i politiet. Vi har fått et innspill fra Politiets Fellesforbund, hvor det som gikk på mitt område, var å skaffe 200–300 sivile stillinger for å lette presset. Vi har valgt å svare det med å foreslå 460 stillinger.

Jeg må med respekt å melde si at nå er det tatt betydelige grep. Det må kunne bidra til at man tar konsekvensen av nettopp disse grep og får ro.

Presidenten: Då går me til spørsmål 9, frå representanten Bent Høie til justisministeren.

Presidenten kan ikkje sjå at spørjaren er til stades i salen, så me går vidare til spørsmål 10.

Spørsmål 10

Ivar Kristiansen (H) [11:52:25]: Ja, president, denne spørreeren er i høyeste grad til stede.

Jeg har tillatt meg å stille følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«I et svar til ordføreren i Harstad skriver statsråd Dag Terje Andersen i AID at det ikke er aktuelt for ham å opprette et avdelingskontor av Petroleumstilsynet i Harstad. Avslaget begrunnes bl.a. med risiko for tap av etablerte fagmiljøer og kompetanse i sør.

Deler statsråden denne konklusjonen som jo slår fast at det ikke er mulig eller riktig å bygge opp statlige tilsynsoppgaver i nord i takt med petroleumsutviklingen, og synes statsråden en slik holdning er i tråd med Regjeringens uttalte ønske om satsing i nord?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:53:19]: Representanten Kristiansens spørsmål er litt uvanlig, idet han i realiteten spør om jeg har et annet syn enn statsråd Andersen på noe som er arbeids- og integreringsministerens ansvarsområde. Det har jeg ikke.

Petroleumsvirksomhet i nord er en meget viktig del av Regjeringas nordområdestrategi. Regjeringa ønsker å legge til rette for både en ansvarlig utvinning av petroleumssressursen i nord og økte ringvirkninger av petroleumsvirksomheten for regionen. Arbeidet med dette og forsvarlig tilsynsvirksomhet av petroleumsvirksomheten i nord pågår uavhengig av lokalisering av tilsynsmyndigheten.

Ivar Kristiansen (H) [11:54:07]: Det må jeg si var litt av et nedslående svar på et særdeles viktig spørsmål.

Hvis dette er representativt for Regjeringens holdning, midt i en tid der oljeutviklingen pågår mer og mer i Norskehavet og i Barentshavet, samtidig som man trapper ned

i sør, har de selvfølgelig rett de nordlendingene som påstår at hvis myndighetene også har en slik tilnærming at man i nord skal sitte med risikoen, samtidig som arbeidsplassene, verdiskapningen og utviklingen skal skje i sør, sier man nei. Jeg er overrasket også av den gode grunn at retorisk hevder dagens olje- og energiminister, sammen med dagens regjering, virkelig at man slåss i en nordområdesammenheng, osv. Men når ikke engang myndighetene selv er villig til å trekke myndighetsoppgaver videre nordover i takt med utviklingen, nettopp på et område som har med miljøovervåking og kontroll å gjøre i de mest sensitive områdene, hvordan i verdens navn skal man da kunne forvente at selskapene skal etablere seg (presidenten klubber) ...

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:55:16]: Jeg må nesten bare få gjenta at spørreeren tar opp et spørsmål som konkret ligger under en annen statsråds ansvarsområde.

Det jeg har å si om det, er at vi selvsagt ikke firer på kravene knyttet til dette området, og at det avhenger av lokalisering. Våre ambisjoner i forhold til nordområdesatsingen er vel kjent, og vi ser også konkrete resultater av det.

Spørsmålet er egentlig til et område som ligger under statsråd Dag Terje Andersen.

Ivar Kristiansen (H) [11:55:58]: Statsrådets svar gjør jo ikke saken noe bedre. Det er greit å vri seg unna svaret for Petroleumstilsynets manglende etablering i Harstad. Statsråden har også godkjent at statens eget selskap, StatoilHydro, skal administrere sin utvikling i nord, i Barentsområdet, ikke fra Nord-Norge, men fra Trøndelag.

På område etter område ser vi at man ikke følger med i det som er behovet for å utvikle også myndighetsoppgaver i takt med utviklingen av den økte aktiviteten på sokkelen i nord. Det er svært viktig at statsråden har en offensiv tilnærming i disse spørsmålene, når vi ser at oljeproduksjonen i Norge går dramatisk ned. I løpet av fem år er den halvert fra årtusenskiftet. Man må sørge for at man har legalitet og aksept fra de områdene som etter hvert blir berørt. Det må dagens regjering i virkeligheten ta inn over seg, ha en aktiv politikk for og tilnærming til.

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:57:04]: Jeg deler selvsagt disse ambisjonene. Vi mener også å være operativ i forhold til nettopp ambisjonen om tilstedeværelse i nord. Vi har utviklet strategier på det. Det jobbes videre med konkretisering av det. Vi ser nå en aktivitet i nord knyttet til Snøhvit-utbygginga, som har vært formidabel, og som vi ser gir aktivitet. Jeg synes det er veldig bra. Det er nødvendig i forhold til aktivitet i nord.

Igjen: Det som tas opp i spørsmålet her, er altså spørsmål om lokalisering av et avdelingskontor av Petroleumstilsynet. Det er en lokalisering som ligger under statsråd Dag Terje Andersen. Spørreeren er selvsagt i sin fulle rett til å mene at jeg bør involvere meg i denne statsrådens ansvarsområde. Det kommer jeg ikke til å gjøre.

Spørsmål 11

Per-Kristian Foss (H) [11:58:06]: Jeg har følgende spørsmål å stille til olje- og energiministeren, et spørsmål som ligger under hans og Regjeringens ansvarsområde:

«Mener statsråden at arbeidsmiljøproblemene i Enova nå er løst i tråd med departementets forutsetning og på en måte som er omforent med de ansatte?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:58:22]: Jeg deler fullt ut representanten Foss' vurdering, at dette ligger under denne statsrådens ansvarsområde.

Det er krevende for ansatte i enhver organisasjon å ha arbeidsmiljøkonflikter gående over lengre tid. Som eier av Enova har jeg hele tiden forholdt meg til styret og styrets arbeid med å bedre arbeidsmiljøet i foretaket.

Departementet gav 11. april 2008 styret i oppdrag å utforme et opplegg som kan sikre Enova et stabilt og godt arbeidsmiljø. Styret ble gitt en frist på tre uker. Styret leverte en plan for dette til departementet 24. april 2008.

Jeg er kjent med at styret, ledelsen og de ansatte i foretaket har jobbet godt med arbeidsmiljøet etter dette. Jeg mottok en beskrivelse av status i dette arbeidet 21. januar i år. Der skriver styret bl.a.:

«Konflikten i selskapet er løst med aktivt bidrag både fra de ansatte, ledelsen og styret. Vi oppfatter at konflikten er løst på en grundig måte og skapt felles forståelse om mål og tiltak for å sikre et godt og stabilt arbeidsmiljø i Enova SF.»

Det viktige nå er at Enova har lagt konflikten bak seg, jf. den informasjonen jeg har fått. Jeg vil også understreke at organisasjonen gjennom den perioden vi har bak oss, har evnet å ha fokus på sine arbeidsoppgaver og har levert gode resultater.

Så ser vi også at Enova i 2009 blir tillagt nye og større oppgaver. Derfor er det også ekstremt viktig at Enova leverer resultater i 2009.

Per-Kristian Foss (H) [12:00:00]: Jeg takker for svaret.

Jeg er helt enig i statsrådets understrekning av betydningen av Enovas virksomhet, men jeg synes statsråden også skal se litt på det store frafallet i antall ansatte i selskapet.

Min bekymring er følgende: Jeg er enig i at det er styrets ansvar. Men når en varsler klager på styret, og departementet ikke engang finner grunn til å bekrefte at den klagen er mottatt – klageren har hittil ikke mottatt noe svar fra departementet, heller ingen anerkjennelse av klagerstatus – synes departementet at det er en forsvarlig behandling av en varsler, i tråd med lovgivningen og lovgivningens intensjon?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:00:45]: Vi har selv sagt underveis i denne prosessen vært ekstremt opptatt av å opppre ryddig. Det mener jeg vi har gjort i alle forhold knyttet til saken rundt Enova.

Per-Kristian Foss (H) [12:00:59]: Det var ikke svar på spørsmålet. Jeg spurte konkret om statsråden synes at det ikke engang å svare en varsler som skriver til departementet, men derimot å omtale varsleren i brev til Stortinget, er en forsvarlig behandling av en varsler.

En varsler er ofte en utsatt person, særlig når man klager på sjefen eller på styret. Da kan man føle seg ganske ensom – dette har vi mange eksempler på fra arbeidslivet. Jeg må si at jeg ikke synes at departementets behandling er tilfredsstillende, og jeg vil gjerne høre om statsråden har noen tanker i ettertid om dette. Han er tross alt ny statsråd i dette departementet og har ikke hele ansvaret for sakens forhistorie.

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:01:40]: Som sagt har min inngang til og tenkning rundt dette vært at en slik sak, med personer involvert og med såpass mye sensitivitet knyttet til seg, krever årvåkenhet og ansvarsfull tenkning fra alle involverte. Og jeg mener at den måten vi har håndtert den saken på – som også er omtalt, som representanten Foss sier, til Stortinget – ivaretar det.

Når det gjelder varsler, som helt korrekt har henvendt seg til departementet, så har departementet, mener jeg, håndtert den saken etter de spilleregler som gjelder i forhold til den typen spørsmål.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 9.

Spørsmål 9

Frå representanten Bent Høie til justisministeren:

«RITS-ordningen (Redningsinnsats til sjøs) er foreslått utvidet med Stavanger, Trondheim/Ålesund og Hammerfest/Tromsø. Saken kom til Justisdepartementet for 3 år siden. Fredag 23. januar ble dette behovet klart da et skip kom i brann utenfor Eigersund.

Hva har skjedd siden, og når blir det en avklaring på dette behovet?»

Presidenten: Dette spørsmålet fell bort, på grunn av at spørjaren ikkje er til stades.

Neste spørsmål er til kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell. Han er ikkje til stades. Presidenten vil derfor foreslå at Stortinget tek ein særskilt kort pause i påvente av at statsråden skal kome til Stortinget – og ser det som vedteke.

Møtet avbrote kl. 12.03.

Stortinget tok opp att forhandlingane sine kl. 12.04.

Presidenten: Vi går då vidare til spørsmål 12.

Spørsmål 12

Åse M. Schmidt (FrP) [12:04:10]: «Ved en skole i Kristiansand har et enstemmig Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) anmodet skolen om å kutte elevfotografering

hvert år, og bedt om innsyn i avtaler for å avklare om det er kommersielle bindinger mellom skolen og firmaet som tar bilder for å gi gjenytelser til skolen samt om foreldrene dermed betaler for at skolen får gratis bilder. Skolen har avvist å svare på FAUs skriftlige krav.

Vil statsråden igangsette tiltak for å sikre foreldrene reell medbestemmelse i skolen samt får reservere seg mot kjøpepress og avtaler gjort uten samtykke?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [12:04:50]: Lat meg først beklage at eg var sein.

Så til saka: Eg vil understreke at eg ikkje kan gå inn i den konkrete saka som gjeld skulen i Kristiansand. Eg vil likevel seie at det er viktig at foreldra sine meiningar i denne typen saker vert høyrde. Eit godt samarbeid og ein open dialog mellom skule og heim er viktig i mange delar av verksemda i skulen. Frå Regjeringa si side har dette seinast kome til uttrykk gjennom den nye formålsparagrafen i opplæringslova, der samarbeid og forståing mellom skulen og heimen står sentralt.

På kvar grunnskule skal det vere eit foreldreråd, der alle foreldre som har barn i skulen, er medlemmer. Foreldrerådet og arbeidsutvalet til foreldrerådet skal vere representerte i eit samarbeidsutval ved grunnskulane. I samarbeidsutvalet sit òg representantar for dei tilsette ved skulen og representantar for kommunen. Foreldrerådet og samarbeidsutvalet i skulen er viktige organ som skal bidra til eit godt samarbeid og forståing mellom skule og heim. Skulen er pålagt å ha slike organ, og dei skal ha ein rådgivande funksjon for skuleleiinga og bidra til god dialog og forståing for dei ulike rollene skule og heim har i opplæringa til elevane.

Når det gjeld elevfotografering og foreldrebetaling for dette, viser eg til at skulen skal vere gratis for elevar og foreldre. Dette følgjer klart av gratisprinsippet i opplæringslova § 2–15 og § 3–1. Skulen kan ikkje krevje at foreldra betalar for klassebilete. Foreldre og elevar kan naturlegvis velje å kjøpe bilete av skulen, men det er viktig at foreldra ikkje skal føle seg pressa til å betale. Ordninga må vere basert på frivillig deltaking.

Eg vil leggje til at det er viktig at vi er merksame på den kommersialiseringa og det kjøpepresset som mange unge, og dermed foreldra, kan vere utsette for. Det er m.a. grunnlaget for at Regjeringa har jobba aktivt med spørsmålet om moglegheita til å reklamere for kommersielle aktørar i skulen.

På bakgrunn av dette må foreldra og leiinga ved skulane gjennom samarbeid og open dialog finne ei løysing på korleis elevfotografering skal verte organisert.

Åse M. Schmidt (FrP) [12:07:02]: Jeg takker for svaret.

Det jeg er mest opptatt av, er det prinsipielle, altså hvem det er som sitter med vedtaksrett overfor barna. Slik som det ser ut her, har det vært en form for umyndiggjøring av foreldrene. Det er ikke skolens barn, det er ikke statens barn, men det er foreldrenes barn. FAU og foreldrekontakt skal faktisk være noe mer enn kaffekoking og vaffelsteking.

Jeg vil gjerne vite: Hva vil statsråden gjøre ikke bare for å styrke det samarbeidet som han nå påpekte i forbindelse med skole-hjem, men også for å gi foreldrene muligheten til den medbestemmelse som må til? Jeg vet at det har vært ulike former for forsøksordninger, med utvidet myndighet osv., men hva vil statsråden konkret gjøre for å løfte foreldrene, slik at de framstår mye tydeligere som ansvarlige for sine barn?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [12:07:57]: For det første vil eg understreke at foreldras rolle i skulen i dag er langt meir enn berre kaffekoking og vaffelsteiking. Sjølv om eg ikkje har noko imot verken kaffekoking eller vaffelsteiking, er det innhaldet i skulekvardagen og rammene rundt som vert diskuterte i dei organa der foreldra er representerte. Både på nasjonalt plan og ikkje minst i lokalsamfunna er det eit sterkt engasjement i og rundt skulen over heile Noreg.

Så har vi teke nokre grep dei siste åra. Vi har styrkt budsjettet til det nasjonale Foreldreutvalet for grunnskulene. Vi har òg utvida ansvarsområdet til Foreldreutvalet til også å gjelde det første året på vidaregåande. Vi ser òg at det lokalt skjer ei systematisering av arbeidet i kommunale foreldreutval i tillegg til i foreldreutval knytte til den enkelte skule, og det vert ei styrking av oppgåvene. For eksempel er det mange skular som har god kontakt med foreldra når det gjeld for eksempel tilbodet om leksehjelp, og dei går aktivt inn for å involvere og bruke foreldra – og dei vert oppfordra til det.

Åse M. Schmidt (FrP) [12:09:08]: Jeg tror vi har mange like tanker i forhold til å ønske å løfte foreldrene opp, men ute i den vanlige skolehverdagen ser man at det ikke alltid lykkes.

Jeg vil tilbake til de forsøksordningene som er gjort, bl.a. i en del kommuner på Sørlandet, med å gi FAU og KONFUG en utvidet myndighet til å ta del i arbeidet med å påvirke ulike vedtak som fattes i skolen. Fremskrittspartiet ønsker jo denne vedtaksretten for foreldrene, og vi ønsker også at statsråden kan ta del i å sikre foreldrene den vedtaksretten i skolen. Vil statsråden det?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [12:09:54]: Foreldre eller andre føresette er dei viktigaste vaksne i barnets liv. Dei fleste foreldre i Noreg går gjennom eld og vatn og vil gjere alt for hjelpe ungane med skulegangen.

For meg er det likevel eit veldig klart og tydeleg skilje, og det er at skulegangen i Noreg er offentleg – det er nokre private skular som har ansvar – og det er det offentlege som har ansvaret for den opplæringa som vert gitt, som må betale det det kostar, og som skal ta på seg å lage læreplanar osv., men det skal skje i nær forståing og samarbeid med heimen. Så eg har ingen planar om å endre rammeverket for det. Derimot er det viktig å involvere foreldra sterkare, noko som vert gjort på ein god måte dei fleste stader i Noreg, og å utvide rammene for det nasjonale Foreldreutvalet og gi dei lokale organa moglegheit til å jobbe er eg svært positiv til.

Spørsmål 13

Frå representanten Jan Sahl til fiskeri- og kystministeren:

«Lakselus står i fare for å bli en økologisk og næringsmessig katastrofe. Lus som er motstandsdyktig, vil både kunne utrydde ville laksefiskstammer og gi oppdrettsnæringen alvorlige tilbakeslag. Departementet arrangerte 10. desember et seminar om lakselus. Ekspertenes råd var

klare. Det må iverksettes umiddelbare tiltak for å redusere faren for resistensutvikling, og det må utvikles nye behandlingsregimer.

Har statsråden tenkt å følge opp rådene, og når vil vi kunne forvente å se effekter av tiltakene?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett.

Dermed er dagens kart ferdigbehandla. – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 12.10.
